

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של

מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב

יבנאל עיר ברסלב,

עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת

אמור תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

יְבָמוֹת פֶּרֶק ו

א. הַבָּא עַל יְבִמְתּוֹ, בֵּין בְּשׁוֹגֵג, בֵּין בְּמֵזִיד, בֵּין בְּאֹנֶס בֵּין בִּרְצוֹן, אֲפִלּוּ הוּא שׁוֹגֵג וְהִיא מְזִידָה, הוּא מֵזִיד וְהִיא שׁוֹגֶגֶת, הוּא אָנוּס וְהִיא לֹא אֲנוּסָה, הִיא אֲנוּסָה וְהוּא לֹא אָנוּס, אֶחָד הַמְעָרֶה וְאֶחָד הַגּוֹמֵר – קָנָה. וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה: ב. וְכֵן הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, אוֹ פְּסוּלוֹת, כְּגוֹן אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט, מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל, בַּת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וּלְנָתִין – פְּסָלָהּ. וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה: ג. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט, מִן הָאֵרוּסִין – לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין. נִתְאָרְמְלוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ, מִן הַנִּשּׂוּאִין – פְּסוּלוֹת, מִן הָאֵרוּסִין – כְּשֵׁרוֹת: ד. כֹּהֵן גָּדוֹל – לֹא יִשָּׂא אַלְמָנָה, בֵּין אַלְמָנָה מִן הָאֵרוּסִין, בֵּין אַלְמָנָה מִן הַנִּשּׂוּאִין, וְלֹא יִשָּׂא אֶת הַבּוּגֶרֶת; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין בַּבּוּגֶרֶת. לֹא יִשָּׂא אֶת מֻכַּת עֵץ. אֵרֵס אֶת הָאַלְמָנָה, וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל – יִכָּנֵס. וּמַעֲשֶׂה בִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן גַּמְלָא, שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת מָרְתָּא בַּת בַּיְתוֹס, וּמִנָּהוּ הַמֶּלֶךְ לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל – וְכָנָסָהּ. שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנָּפְלָה לִפְנֵי כֹּהֵן הֶדְיוֹט, וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל, אַף־עַל־פִּי שֶׁעָשָׂה בָּהּ מַאֲמָר – הֲרֵי זֶה לֹא יִכָּנֵס. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת אָחִיו – חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם: ה. כֹּהֵן הֶדְיוֹט לֹא יִשָּׂא אַיְלוֹנִית, אֶלָּא אִם־כֵּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים – לֹא יִשָּׂא אַיְלוֹנִית, שֶׁהִיא זוֹנָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין זוֹנָה אֶלָּא גִּיּוֹרֶת וּמְשֻׁחְרֶרֶת וְשֶׁנִּבְעֲלָה בְּעִילַת זְנוּת: ו. לֹא יִבָּטֵל אָדָם מִפְּרִיָּה וְרִבְיָה, אֶלָּא אִם־כֵּן יֵשׁ לוֹ בָּנִים. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שְׁנֵי זְכָרִים. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: זָכָר וּנְקֵבָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ה, ב) "זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם". נָשָׂא אִשָּׁה, וְשָׁהָה עִמָּהּ עֶשֶׂר שָׁנִים, וְלֹא יָלְדָה – אֵינוֹ רַשַּׁאי לְבָטֵל. גְּרוּשָׁה – מֻתֶּרֶת לְנָשׂא לְאַחֵר. וְרַשַּׁאי הַשֵּׁנִי לְשָׁהוֹת עִמָּהּ עֶשֶׂר שָׁנִים. וְאִם הִפִּילָה – מוֹנָה מִשָּׁעָה שֶׁהִפִּילָה. הָאִישׁ מְצֻוֶּה עַל פְּרִיָּה וְרִבְיָה, אֲבָל לֹא הָאִשָּׁה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר: עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר: (בְּרֵאשִׁית א, כח) "וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ":

יְבָמוֹת פֶּרֶק ז

א. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט, הִכְנִיסָה לוֹ עַבְדֵי מְלוֹג וְעַבְדֵי צֹאן־בַּרְזֶל, עַבְדֵי מְלוֹג – לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה, עַבְדֵי צֹאן־בַּרְזֶל – יֹאכְלוּ. וְאֵלּוּ הֵן עַבְדֵי מְלוֹג: אִם מֵתוּ – מֵתוּ לָהּ. וְאִם הוֹתִירוּ – הוֹתִירוּ לָהּ. אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא חַיָּב בְּמְזוֹנוֹתָן – הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. וְאֵלּוּ הֵן עַבְדֵי צֹאן־בַּרְזֶל: אִם מֵתוּ – מֵתוּ לוֹ, וְאִם הוֹתִירוּ –

הוֹתִירוּ לוֹ. הוֹאִיל וְהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן - הֲרֵי אֵלּוּ יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה: ב. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּסֵּת לַכֹּהֵן, וְהִכְנִיסָה לוֹ עֲבָדִים, בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג, בֵּין עַבְדֵי צֹאן־בָּרְזֶל - הֲרֵי אֵלּוּ יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. וּבַת כֹּהֵן שֶׁנִּסֵּת לְיִשְׂרָאֵל, וְהִכְנִיסָה לוֹ, בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג, בֵּין עַבְדֵי צֹאן־בָּרְזֶל - הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה: ג. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּסֵּת לַכֹּהֵן, וָמֵת, וְהִנִּיחָה מְעֻבֶּרֶת - לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בַּתְּרוּמָה, מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁל עֻבָּר, שֶׁהָעֻבָּר פּוֹסֵל וְאֵינוֹ מַאֲכִיל, דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי; אָמְרוּ לוֹ: מֵאַחַר שֶׁהֶעֱדַתָּ לָנוּ עַל בַּת יִשְׂרָאֵל לְכֹהֵן, אַף בַּת כֹּהֵן לְכֹהֵן, וָמֵת, וְהִנִּיחָה מְעֻבֶּרֶת - לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בַּתְּרוּמָה, מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁל עֻבָּר: ד. הָעֻבָּר, וְהַיָּבָם, וְהָאֲרוּסִין, וְהַחֵרֵשׁ, וּבֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד - פּוֹסְלִין וְלֹא מַאֲכִילִין. סָפֵק שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, סָפֵק שֶׁאֵינוֹ, סָפֵק הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, סָפֵק לֹא הֵבִיא, נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל בַּת אָחִיו, וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵת רִאשׁוֹן - צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת: ה. הָאוֹנֵס, וְהַמְפַתֶּה, וְהַשּׁוֹטֶה - לֹא פּוֹסְלִים וְלֹא מַאֲכִילִים. וְאִם אֵינָם רְאוּיִין לָבוֹא בְּיִשְׂרָאֵל - הֲרֵי אֵלּוּ פּוֹסְלִין. כֵּיצַד? יִשְׂרָאֵל שֶׁבָּא עַל בַּת כֹּהֵן - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. עִבְּרָהּ - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. נָחַתַּ הָעֻבָּר בְּמֵעֶיהָ - תֹּאכַל. כֹּהֵן שֶׁבָּא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. עִבְּרָהּ - לֹא תֹּאכַל. יָלְדָה - תֹּאכַל. נִמְצָא כֹּחוֹ שֶׁל בֵּן גָּדוֹל מִשֶּׁל אָב. הָעֶבֶד פּוֹסֵל מִשּׁוּם בִּיאָה, וְאֵינוֹ פּוֹסֵל מִשּׁוּם זֶרַע. כֵּיצַד? בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, וְיָלְדָה הֵימֶנּוּ בֵּן, וְהָלַךְ הַבֵּן וְנִכְבַּשׁ עַל הַשִּׁפְחָה, וְיָלְדָה הֵימֶנּוּ בֵּן - הֲרֵי זֶה עֶבֶד. הָיְתָה אֵם אָבִיו בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מַמְזֵר פּוֹסֵל וּמַאֲכִיל. כֵּיצַד? בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, וְיָלְדָה הֵימֶנּוּ בַּת, וְהָלְכָה הַבַּת וְנִשֵּׂאת לָעֶבֶד, אוֹ לַגּוֹי, וְיָלְדָה הֵימֶנּוּ בֵּן - הֲרֵי זֶה מַמְזֵר; הָיְתָה אֵם אִמּוֹ בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה: ו. כֹּהֵן גָּדוֹל פְּעָמִים שֶׁהוּא פּוֹסֵל. כֵּיצַד? בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, וְיָלְדָה הֵימֶנּוּ בַּת, וְהָלְכָה הַבַּת וְנִסֵּת לַכֹּהֵן, וְיָלְדָה הֵימֶנּוּ בֵּן - הֲרֵי זֶה רָאוּי לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ עַל־גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, מַאֲכִיל אֶת אִמּוֹ, וּפוֹסֵל אֶת אֵם אִמּוֹ, וְזֹאת אוֹמֶרֶת: 'לֹא כִבְנֵי כֹהֵן גָּדוֹל, שֶׁהוּא פּוֹסְלֵנִי מִן הַתְּרוּמָה':

יְבָמוֹת פֶּרֶק ח

א. הָעֶרֶל וְכָל הַטְּמֵאִים - לֹא יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. נְשֵׁיהֶן וְעַבְדֵיהֶן - יֹאכְלוּ בַּתְּרוּמָה. פְּצוּעַ־דַּכָּא וּכְרוּת־שָׁפְכָה - הֵן וְעַבְדֵיהֶן יֹאכְלוּ, וּנְשֵׁיהֶן - לֹא יֹאכֵלוּ. וְאִם לֹא יָדְעָה מִשֶּׁנַּעֲשָׂה פְּצוּעַ־דַּכָּא וּכְרוּת־שָׁפְכָה - הֲרֵי אֵלּוּ יֹאכֵלוּ: ב. אֵיזֶהוּ פְּצוּעַ־דַּכָּא? כָּל שֶׁנִּפְצָעוּ הַבֵּיצִים שְׁלוֹ, וַאֲפִלּוּ אַחַת מֵהֶן. וּכְרוּת שָׁפְכָה?

כָּל שֶׁנִּכְרַת הַגִּיד. וְאִם נִשְׁתַּיֵּר מֵהָעֲטָרָה אֲפִלּוּ כְּחוּט הַשַּׂעָרָה - כָּשֵׁר. פְּצוּעַ־דַּכָּא וּכְרוּת־שָׁפְכָה - מְתָּרִין בִּגְיוֹרֶת וּמְשֻׁחְרֶרֶת, וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלָּבוֹא בַּקָּהָל, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כג, ב) "לֹא יָבֹא פְּצוּעַ־דַּכָּא וּכְרוּת־שָׁפְכָה בִּקְהַל יְיָ": ג. עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי - אֲסוּרִים, וְאִסּוּרָן אִסּוּר עוֹלָם, אֲבָל נְקֵבוֹתֵיהֶם מֻתָּרוֹת מִיָּד. מִצְרִי וַאֲדוֹמִי - אֵינָם אֲסוּרִים אֶלָּא עַד שְׁלשָׁה דּוֹרוֹת, אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵבוֹת. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: קַל וָחֹמֶר הַדְּבָרִים! וּמָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁאָסַר אֶת הַזְּכָרִים אִסּוּר עוֹלָם - הִתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד. מָקוֹם שֶׁלֹּא אָסַר אֶת הַזְּכָרִים אֶלָּא עַד שְׁלשָׁה דּוֹרוֹת, אֵינוֹ דִּין שֶׁנַּתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד. אָמְרוּ לוֹ: אִם הֲלָכָה - נְקַבֵּל, וְאִם לַדִּין - יֵשׁ תְּשׁוּבָה. אָמַר לָהֶם: לֹא כִי, הֲלָכָה אֲנִי אוֹמֵר. מַמְזֵרִין וּנְתִינִין - אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר עוֹלָם, אֶחָד זְכָרִים, וְאֶחָד נְקֵבוֹת: ד. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: שָׁמַעְתִּי שֶׁהַסָּרִיס חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, וְהַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: אֲנִי אֲפָרֵשׁ. סְרִיס אָדָם - חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהָיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכּשֶׁר. סְרִיס חַמָּה - לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיְתָה לוֹ שְׁעַת הַכּשֶׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לֹא כִי, אֶלָּא סְרִיס חַמָּה - חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְפוּאָה. סְרִיס אָדָם - לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ רְפוּאָה. הֵעִיד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתֵירָא עַל בֶּן מְגוּסַת שֶׁהָיָה בִּירוּשָׁלַיִם סְרִיס אָדָם, וְיִבְּמוּ אֶת אִשְׁתּוֹ, לְקַיֵּם דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא: ה. הַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ, וְלֹא מְיַבֵּם. וְכֵן אֵילוֹנִית לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת. הַסָּרִיס שֶׁחָלַץ לִיבִמְתּוֹ - לֹא פְסָלָהּ. בְּעָלָהּ - פְּסָלָהּ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת. וְכֵן אֵילוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ אַחִין - לֹא פְסָלוּהָ. בְּעָלוּהָ - פְּסָלוּהָ, מִפְּנֵי שֶׁבְּעִילָתָהּ בְּעִילַת זְנוּת: ו. סְרִיס חַמָּה כֹּהֵן שֶׁנָּשָׂא בַּת יִשְׂרָאֵל - מַאֲכִילָהּ בַּתְּרוּמָה. רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים: אַנְדְּרוֹגִינוֹס כֹּהֵן שֶׁנָּשָׂא בַּת יִשְׂרָאֵל - מַאֲכִילָהּ בַּתְּרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: טֻמְטוּם שֶׁנִּקְרַע וְנִמְצָא זָכָר - לֹא יַחֲלֹץ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כַּסָּרִיס. אַנְדְּרוֹגִינוֹס - נוֹשֵׂא, אֲבָל לֹא נִשָּׂא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אַנְדְּרוֹגִינוֹס - חַיָּבִים עָלָיו סְקִילָה כַּזָּכָר:

יְבָמוֹת פֶּרֶק ט

א. יֵשׁ מֻתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְיִבְמֵיהֶן, מֻתָּרוֹת לְיִבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן, מֻתָּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ, וַאֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ. וְאֵלּוּ מֻתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְיִבְמֵיהֶן: כֹּהֵן הֶדְיוֹט שֶׁנָּשָׂא אֶת הָאַלְמָנָה, וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן גָּדוֹל, חָלָל שֶׁנָּשָׂא כְּשֵׁרָה, וְיֵשׁ לוֹ אָח כָּשֵׁר, יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא בַּת יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר, מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת,

וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרָאֵל - מֻתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְיִבְמֵיהֶן: ב. וְאֵלּוּ מֻתָּרוֹת לְיִבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן: כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָאַלְמָנָה, וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן הֶדְיוֹט. כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה, וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל. יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת, וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר. מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא בַּת יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרָאֵל - מֻתָּרוֹת לְיִבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. אֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ: כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנָּשָׂא אֶת הָאַלְמָנָה, וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן הֶדְיוֹט. כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה, וְיֵשׁ לוֹ אָח כָּשֵׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת, וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרָאֵל. מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא בַּת יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר - אֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ. וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים מֻתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וּלְיִבְמֵיהֶן: ג. שְׁנֵיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים: שְׁנֵיָּה לַבַּעַל וְלֹא שְׁנֵיָּה לַיָּבָם - אֲסוּרָה לַבַּעַל וּמֻתֶּרֶת לַיָּבָם. שְׁנֵיָּה לַיָּבָם וְלֹא שְׁנֵיָּה לַבַּעַל - אֲסוּרָה לַיָּבָם וּמֻתֶּרֶת לַבַּעַל. שְׁנֵיָּה לָזֶה וְלָזֶה - אֲסוּרָה לָזֶה וְלָזֶה. אֵין לָהּ לֹא כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵּרוֹת, וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְּלָאוֹת, וְהַוָּלָד כָּשֵׁר, וְכוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט, מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל, בַּת יִשְׂרָאֵל לַנָּתִין וְלַמַּמְזֵר - יֵשׁ לָהֶן כְּתֻבָּה: ד. בַּת יִשְׂרָאֵל מְאֹרָסֶת לַכֹּהֵן, מְעֻבֶּרֶת מִכֹּהֵן, שׁוֹמֶרֶת יָבָם לַכֹּהֵן, וְכֵן בַּת כֹּהֵן לַלֵּוִי - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה וְלֹא בַּמַּעֲשֵׂר: ה. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְסֶת לַכֹּהֵן - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת, וְלָהּ הֵימֶנּוּ בֵּן - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. נִפְסֶת לַלֵּוִי - תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת, וְלָהּ הֵימֶנּוּ בֵּן - תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. נִפְסֶת לְיִשְׂרָאֵל - לֹא תֹּאכַל לֹא בַּתְּרוּמָה, וְלֹא בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת, וְלָהּ הֵימֶנּוּ בֵּן - לֹא תֹּאכַל לֹא בַּתְּרוּמָה וְלֹא בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרָאֵל - תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת בְּנָהּ מִלֵּוִי - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה וְלֹא בַּמַּעֲשֵׂר: ו. בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת וְלָהּ הֵימֶנּוּ בֵּן - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. נִשֵּׂאת לַלֵּוִי - תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת, וְלָהּ הֵימֶנּוּ בֵּן - תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. נִשֵּׂאת לַכֹּהֵן - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת, וְלָהּ הֵימֶנּוּ בֵּן - תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן - לֹא תֹּאכַל בַּתְּרוּמָה. מֵת בְּנָהּ מִלֵּוִי - לֹא תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרָאֵל - חוֹזֶרֶת לְבֵית אָבִיהָ. וְעַל זוֹ נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כב, יג) "וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל":

יְבָמוֹת פֶּרֶק י

א. הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: 'מֵת בַּעְלִיךְ', וְנִסֵּת, וְאַחַר־כָּךְ בָּא בַּעְלָהּ - תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,

וּצְרִיכָה גֵּט מִזֶּה וּמִזֶּה. וְאֵין לָהּ כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵּרוֹת, וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְּלָאוֹת, לֹא עַל זֶה, וְלֹא עַל זֶה. אִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה - תַּחֲזִיר. וְהַוָּלָד מִמְּזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה. וְלֹא זֶה וָזֶה מִטַּמְּאִין לָהּ, וְלֹא זֶה וָזֶה זַכָּאִין לֹא בִּמְצִיאָתָהּ וְלֹא בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וְלֹא בַּהֲפָרַת נִדָּרֶיהָ. הָיְתָה בַּת יִשְׂרָאֵל - נִפְסְלָה מִן הַכְּהֻנָּה, וּבַת לֵוִי - מִן הַמַּעֲשֵׂר, וּבַת כֹּהֵן - מִן הַתְּרוּמָה. וְאֵין יוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה וְיוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה יוֹרְשִׁים אֶת כְּתֻבָּתָהּ. וְאִם מֵתוּ - אָחִיו שֶׁל זֶה וְאָחִיו שֶׁל זֶה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כְּתֻבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: הָרִאשׁוֹן זַכַּאי בִּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וּבַהֲפָרַת נִדָּרֶיהָ. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ מֵאָחִיו שֶׁל רִאשׁוֹן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ, וְאֵין הַוָּלָד מִמֶּנּוּ מַמְזֵר. וְאִם נִסַּת שֶׁלֹּא בִּרְשׁוּת - מֻתֶּרֶת לַחֲזֹר לוֹ:

ב. נִסַּת עַל־פִּי בֵית־דִּין - תֵּצֵא, וּפְטוּרָה מִן הַקְּרְבָּן. לֹא נִסַּת עַל־פִּי בֵית־דִּין - תֵּצֵא, וְחַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן. יָפֶה כֹּחַ בֵּית־דִּין, שֶׁפּוֹטְרָה מִן הַקָּרְבָּן. הוֹרוּהָ בֵית־דִּין לִנָּשֵׂא, וְהָלְכָה וְקִלְקְלָה - חַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן, שֶׁלֹּא הִתִּירוּהָ אֶלָּא לִנָּשֵׂא: ג. הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעֲלָהּ וּבְנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ: 'מֵת בַּעֲלִיךְ', וְאַחַר־כָּךְ אָמְרוּ לָהּ: 'חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים' - תֵּצֵא, וְהַוָּלָד רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מַמְזֵר. אָמְרוּ לָהּ: 'מֵת בַּעֲלִיךְ', וְנִסַּת, וְאַחַר־כָּךְ אָמְרוּ לָהּ: 'קַיָּם הָיָה וָמֵת' - תֵּצֵא, וְהַוָּלָד רִאשׁוֹן מַמְזֵר, וְהָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מַמְזֵר. אָמְרוּ לָהּ: 'מֵת בַּעֲלִיךְ' וְנִתְקַדְּשָׁה, וְאַחַר־כָּךְ בָּא בַּעֲלָהּ - מֻתֶּרֶת לַחֲזֹר לוֹ. אַף־עַל־פִּי שֶׁנָּתַן לָהּ אַחֲרוֹן גֵּט, לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה. אֶת זוֹ דָּרַשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן מַתְיָא: (וַיִּקְרָא כא, ז) "וְאִשָּׁה גְּרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ" - וְלֹא מֵאִישׁ שֶׁאֵינוֹ אִישָׁהּ: ד. מִי שֶׁהָלְכָה אִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לוֹ: 'מֵתָה אִשְׁתְּךָ', וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ, וְאַחַר־כָּךְ בָּאַת אִשְׁתּוֹ - מֻתֶּרֶת לַחֲזֹר לוֹ. הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת שְׁנִיָּה, וּשְׁנִיָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו. וְאִם מֵתָה רִאשׁוֹנָה - מֻתָּר בַּשְּׁנִיָּה. אָמְרוּ לוֹ: 'מֵתָה אִשְׁתְּךָ', וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ, וְאַחַר־כָּךְ אָמְרוּ לוֹ: 'קַיֶּמֶת הָיְתָה, וָמֵתָה' - הַוָּלָד רִאשׁוֹן מַמְזֵר, וְהָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מַמְזֵר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כָּל שֶׁפּוֹסֵל עַל־יְדֵי אֲחֵרִים - פּוֹסֵל עַל־יְדֵי עַצְמוֹ. וְכָל שֶׁאֵין פּוֹסֵל עַל־יְדֵי אֲחֵרִים - אֵינוֹ פּוֹסֵל עַל־יְדֵי עַצְמוֹ: ה. אָמְרוּ לוֹ: 'מֵתָה אִשְׁתְּךָ', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאֲבִיהָ. 'מֵתָה', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ. 'מֵתָה', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאֲבִיהָ. 'מֵתָה', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ. וְנִמְצְאוּ כֻלָּן קַיָּמוֹת - מֻתָּר בָּרִאשׁוֹנָה, בַּשְּׁלִישִׁית, וּבַחֲמִישִׁית, וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן, וְאָסוּר בַּשְּׁנִיָּה וּבָרְבִיעִית, וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת

וְאַחַר־כָּךְ אָמְרוּ לָהּ: 'חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים' - תֵּצֵא, וְהַוָּלָד רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מַמְזֵר. אָמְרוּ לָהּ: 'מֵת בַּעֲלִיךְ', וְנִסַּת, וְאַחַר־כָּךְ אָמְרוּ לָהּ: 'קַיָּם הָיָה וָמֵת' - תֵּצֵא, וְהַוָּלָד רִאשׁוֹן מַמְזֵר, וְהָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מַמְזֵר. אָמְרוּ לָהּ: 'מֵת בַּעֲלִיךְ' וְנִתְקַדְּשָׁה, וְאַחַר־כָּךְ בָּא בַּעֲלָהּ - מֻתֶּרֶת לַחֲזֹר לוֹ. אַף־עַל־פִּי שֶׁנָּתַן לָהּ אַחֲרוֹן גֵּט, לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה. אֶת זוֹ דָּרַשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן מַתְיָא: (וַיִּקְרָא כא, ז) "וְאִשָּׁה גְּרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ" - וְלֹא מֵאִישׁ שֶׁאֵינוֹ אִישָׁהּ: ד. מִי שֶׁהָלְכָה אִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם, וּבָאוּ וְאָמְרוּ לוֹ: 'מֵתָה אִשְׁתְּךָ', וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ, וְאַחַר־כָּךְ בָּאַת אִשְׁתּוֹ - מֻתֶּרֶת לַחֲזֹר לוֹ. הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת שְׁנִיָּה, וּשְׁנִיָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו. וְאִם מֵתָה רִאשׁוֹנָה - מֻתָּר בַּשְּׁנִיָּה. אָמְרוּ לוֹ: 'מֵתָה אִשְׁתְּךָ', וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ, וְאַחַר־כָּךְ אָמְרוּ לוֹ: 'קַיֶּמֶת הָיְתָה, וָמֵתָה' - הַוָּלָד רִאשׁוֹן מַמְזֵר, וְהָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מַמְזֵר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כָּל שֶׁפּוֹסֵל עַל־יְדֵי אֲחֵרִים - פּוֹסֵל עַל־יְדֵי עַצְמוֹ. וְכָל שֶׁאֵין פּוֹסֵל עַל־יְדֵי אֲחֵרִים - אֵינוֹ פּוֹסֵל עַל־יְדֵי עַצְמוֹ: ה. אָמְרוּ לוֹ: 'מֵתָה אִשְׁתְּךָ', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאֲבִיהָ. 'מֵתָה', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ. 'מֵתָה', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאֲבִיהָ. 'מֵתָה', וְנָשָׂא אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ. וְנִמְצְאוּ כֻלָּן קַיָּמוֹת - מֻתָּר בָּרִאשׁוֹנָה, בַּשְּׁלִישִׁית, וּבַחֲמִישִׁית, וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן, וְאָסוּר בַּשְּׁנִיָּה וּבָרְבִיעִית, וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת

צָרָתָהּ. וְאִם בָּא עַל הַשְּׁנִיָּה לְאַחַר מִיתַת הָרִאשׁוֹנָה - מֻתָּר בַּשְּׁנִיָּה וּבָרְבִיעִית, וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן, וְאָסוּר בַּשְּׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית, וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ: ו. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד - הוּא פּוֹסֵל עַל־יְדֵי אַחִין, וְהָאַחִים פּוֹסְלִין עַל יָדוֹ, אֶלָּא שֶׁהוּא פּוֹסֵל תְּחִלָּה, וְאַחִין פּוֹסְלִין תְּחִלָּה וְסוֹף. כֵּיצַד? בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ - פָּסַל עַל־יְדֵי אַחִין. בָּאוּ עָלֶיהָ אַחִין, וְעָשׂוּ בָהּ מַאֲמָר, נָתְנוּ גֵּט אוֹ חָלְצוּ - פָּסְלוּ עַל יָדוֹ: ז. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ, וְאַחַר־כָּךְ בָּא עָלֶיהָ אָחִיו שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד - פָּסַל עַל יָדוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לֹא פָסַל: ח. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ, וְאַחַר־כָּךְ בָּא עַל צָרָתָהּ - פָּסַל עַל־יְדֵי עַצְמוֹ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לֹא פָסַל. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ, וָמֵת - חוֹלָצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת. נָשָׂא אִשָּׁה וָמֵת - הֲרֵי זוֹ פְּטוּרָה: ט. בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבִמְתּוֹ, וּמְשֻׁהְגְּדִיל נָשָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת וָמֵת. אִם לֹא יָדַע אֶת הָרִאשׁוֹנָה מְשֻׁהְגְּדִיל - הָרִאשׁוֹנָה חוֹלָצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת, וְהַשְּׁנִיָּה - אוֹ חוֹלָצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מְיַבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה, וְחוֹלֵץ לַשְּׁנִיָּה. אֶחָד שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, וְאֶחָד שֶׁהוּא בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת:

יְבָמוֹת פֶּרֶק יא

א. נוֹשְׂאִין עַל הָאֲנוּסָה וְעַל הַמְּפֻתָּה. הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה עַל הַנְּשׂוּאָה - חַיָּב. נוֹשֵׂא אָדָם אֲנוּסַת אָבִיו וּמְפֻתַּת אָבִיו, אֲנוּסַת בְּנוֹ וּמְפֻתַּת בְּנוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּאֲנוּסַת אָבִיו וּמְפֻתַּת אָבִיו: ב. הַגִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ - לֹא חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין, אֲפִלּוּ הוֹרָתוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא בִקְדֻשָּׁה, וְלֵדָתוֹ בִּקְדֻשָּׁה, וְהַשֵּׁנִי - הוֹרָתוֹ וְלֵדָתוֹ בִּקְדֻשָּׁה, וְכֵן שִׁפְחָה שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ: ג. חָמֵשׁ נָשִׁים שֶׁנִּתְעָרְבוּ וַלְדוֹתֵיהֶן, הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת וְנָשְׂאוּ נָשִׁים וָמֵתוּ: אַרְבָּעָה חוֹלְצִין לְאַחַת, וְאֶחָד מְיַבֵּם אוֹתָהּ. הוּא וּשְׁלֹשָׁה חוֹלְצִין לַאַחֶרֶת, וְאֶחָד מְיַבֵּם. נִמְצְאוּ אַרְבַּע חֲלִיצוֹת וְיִבּוּם לְכָל אַחַת וְאַחַת: ד. הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְעָרַב וַלְדָהּ בְּוֹלַד כַּלָּתָהּ, הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת, וְנָשְׂאוּ נָשִׁים, וָמֵתוּ - בְּנֵי הַכַּלָּה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין, שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו, סְפֵק אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו. וּבְנֵי הַזְּקֵנָה - אוֹ חוֹלְצִין אוֹ מְיַבְּמִין, שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת בֶּן אָחִיו. מֵתוּ הַכְּשֵׁרִים - בְּנֵי הַתַּעֲרוֹבוֹת לִבְנֵי הַזְּקֵנָה - חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין, שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו, וּבְנֵי הַכַּלָּה - אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם: ה. כֹּהֶנֶת שֶׁנִּתְעָרַב וַלְדָהּ בְּוֹלַד שִׁפְחָתָהּ - הֲרֵי אֵלּוּ אוֹכְלִים בַּתְּרוּמָה, וְחוֹלְקִים חֵלֶק אֶחָד בַּגֹּרֶן, וְאֵינָן מִטַּמְּאִין לַמֵּתִים, וְאֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים, בֵּין כְּשֵׁרוֹת בֵּין

פְּסוּלוֹת. הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוֹבוֹת, וְשִׁחְרְרוּ זֶה אֶת זֶה: נוֹשְׂאִין נָשִׁים רְאוּיוֹת לַכְּהֻנָּה, וְאֵינָן מְטַמְּאִין לַמֵּתִים. וְאִם נִטַּמְּאוּ - אֵינָן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים. וְאֵינָן אוֹכְלִים בַּתְּרוּמָה. וְאִם אָכְלוּ - אֵינָן מְשַׁלְּמִין קֶרֶן וָחֹמֶשׁ. וְאֵינָן חוֹלְקִין עַל הַגֹּרֶן. וּמוֹכְרִין אֶת הַתְּרוּמָה, וְהַדְּמִים שֶׁלָּהֶם. וְאֵינָן חוֹלְקִים בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ, וְאֵין נוֹתְנִין לָהֶם קָדָשִׁים, וְאֵין מוֹצִיאִים שֶׁלָּהֶם מִיָּדָם, וּפְטוּרִין מִן הַזְּרוֹעַ וּמִן הַלְּחָיַיִם וּמִן הַקֵּבָה, וּבְכוֹרוֹ יֵהֵא רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְנוֹתְנִין עָלָיו חֲמֵרֵי כֹהֲנִים וְחֲמֵרֵי יִשְׂרְאֵלִים: ו. מִי שֶׁלֹּא שָׁהָתָה אַחַר בַּעֲלָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וְנִשֵּׂאת, וְיָלְדָה, וְאֵין יָדוּעַ אִם בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן, אִם בֶּן שִׁבְעָה לָאַחֲרוֹן, הָיוּ לָהּ בָּנִים מִן הָרִאשׁוֹן וּבָנִים מִן הַשֵּׁנִי - חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין. וְכֵן הוּא לָהֶם חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם. הָיוּ לוֹ אַחִים מִן הָרִאשׁוֹן וְאַחִים מִן הַשֵּׁנִי, שֶׁלֹּא מֵאוֹתָהּ הָאֵם - הוּא חוֹלֵץ וּמְיַבֵּם, וְהֵם - אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם: ז. הָיָה אֶחָד יִשְׂרְאֵל וְאֶחָד כֹּהֵן: נוֹשֵׂא אִשָּׁה רְאוּיָה לַכֹּהֵן, וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לַמֵּתִים. וְאִם נִטַּמָּא - אֵינוֹ סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים. וְאֵינוֹ אוֹכֵל בַּתְּרוּמָה. וְאִם אָכַל - אֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וָחֹמֶשׁ. וְאֵינוֹ חוֹלֵק עַל הַגֹּרֶן, וּמוֹכֵר הַתְּרוּמָה וְהַדְּמִים שֶׁלּוֹ, וְאֵינוֹ חוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ, וְאֵין נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַקָּדָשִׁים, וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת שֶׁלּוֹ מִיָּדוֹ, וּפָטוּר מִן הַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה, וּבְכוֹרוֹ יְהֵא רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְנוֹתְנִין עָלָיו חֲמֵרֵי כֹהֲנִים וְחֲמֵרֵי יִשְׂרְאֵלִים: ח. מִי שֶׁהָיָה אָבִיו כֹּהֵן וְאִמּוֹ בַּת כֹּהֵן, וְנָשָׂא אִשָּׁה רְאוּיָה לַכֹּהֵן, וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לַמֵּתִים. וְאִם נִטַּמָּא - אֵינוֹ סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים. וְאֵינוֹ אוֹכֵל בַּתְּרוּמָה. וְאִם אָכַל - אֵינוֹ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וָחֹמֶשׁ. וְאֵינוֹ חוֹלֵק עַל הַגֹּרֶן, וּמוֹכֵר הַתְּרוּמָה וְהַדְּמִים שֶׁלּוֹ, וְאֵינוֹ חוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ, וְאֵין נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַקָּדָשִׁים, וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת שֶׁלּוֹ מִיָּדוֹ, וּפָטוּר מִן הַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה, וּבְכוֹרוֹ יְהֵא רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְנוֹתְנִין עָלָיו חֲמֵרֵי כֹהֲנִים וְחֲמֵרֵי יִשְׂרְאֵלִים. הָיוּ שְׁנֵיהֶם כֹּהֲנִים - הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶם, וְהֵם אוֹנְנִים עָלָיו. הוּא אֵינוֹ מְטַמֵּא לָהֶם, וְהֵם אֵינָן מְטַמְּאִין לוֹ. הוּא אֵינוֹ יוֹרֵשׁ אוֹתָן, אֲבָל הֵם יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ. וּפָטוּר עַל מַכָּתוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה, וְעוֹלֶה בְּמִשְׁמָרוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה, וְאֵינוֹ חוֹלֵק. אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם בְּמִשְׁמָר אֶחָד - נוֹטֵל חֵלֶק אֶחָד:

יְבָמוֹת פֶּרֶק יב

א. מִצְוַת חֲלִיצָה בִּשְׁלֹשָׁה דַּיָּנִין, וַאֲפִלּוּ שְׁלָשְׁתָּן הֶדְיוֹטוֹת. חָלְצָה בְּמִנְעָל - חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. בְּאַנְפִּילִין - חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. בְּסַנְדָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ עָקֵב - כָּשֵׁר. וְשֶׁאֵין לוֹ עָקֵב - פָּסוּל. מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַטָּה - חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַעְלָה - חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה: ב. חָלְצָה בְּסַנְדָּל שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ, אוֹ בְּסַנְדָּל שֶׁל עֵץ, אוֹ בְּשֶׁל שְׂמֹאל בַּיָּמִין - חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. חָלְצָה בְּגָדוֹל שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלֵּךְ בּוֹ, אוֹ בְּקָטָן שֶׁהוּא חוֹפֶה אֶת רֹב רַגְלוֹ - חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. חָלְצָה בַּלַּיְלָה - חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל. בַּשְּׂמֹאל - חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר: ג. חָלְצָה וְרָקְקָה, אֲבָל לֹא קָרְאָה - חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. קָרְאָה וְרָקְקָה, אֲבָל לֹא חָלְצָה - חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. חָלְצָה וְקָרְאָה, אֲבָל לֹא רָקְקָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: ״כָּכָה יֵעָשֶׂה״ (דְּבָרִים כה, ט), כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה - מְעַכֵּב. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא: מִשָּׁם רְאָיָה: ״כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ״, כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה בָּאִישׁ: ד. הַחֵרֵשׁ שֶׁנֶּחֱלַץ וְהַחֵרֶשֶׁת שֶׁחָלְצָה, וְהַחוֹלֶצֶת לַקָּטָן — חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. קְטַנָּה שֶׁחָלְצָה - תַּחֲלֹץ מִשֶּׁתַּגְדִּיל. וְאִם לֹא חָלְצָה - חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה: ה. חָלְצָה בִּשְׁנַיִם, אוֹ בִּשְׁלֹשָׁה, וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָּסוּל - חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר מַכְשִׁירִין; וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁחָלַץ בֵּינוֹ לְבֵינָהּ בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא - וְהִכְשִׁיר: ו. מִצְוַת חֲלִיצָה: בָּא הוּא וְיִבְמְתּוֹ לְבֵית־דִּין, וְהֵן מַשִּׁיאִין לוֹ עֵצָה הַהוֹגֶנֶת לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כה, ח): ״וְקָרְאוּ־לוֹ זִקְנֵי־עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו״. וְהִיא אוֹמֶרֶת: ״מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל, לֹא אָבָה יַבְּמִי״ וְהוּא אוֹמֵר: ״לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ״. וּבִלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הָיוּ אוֹמְרִים. ״וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים, וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ, וְיָרְקָה בְּפָנָיו״ - רֹק הַנִּרְאָה לַדַּיָּנִים. וְעָנְתָה וְאָמְרָה: ״כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִבְנֶה אֶת בֵּית־אָחִיו״, עַד כָּאן הָיוּ מַקְרִין. וּכְשֶׁהִקְרָא רַבִּי הַרְקָנוֹס תַּחַת הָאֵלָּה בְּכִפַּר עֵיטָם, וְגָמַר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה - הֶחֱזִקוּ לִהְיוֹת גּוֹמְרִים כָּל הַפָּרָשָׁה. ״וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנַּעַל״. מִצְוָה בַּדַּיָּנִין, וְלֹא מִצְוָה בַּתַּלְמִידִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִצְוָה עַל כָּל הָעוֹמְדִים שָׁם לוֹמַר: 'חֲלוּץ הַנַּעַל', 'חֲלוּץ הַנַּעַל', 'חֲלוּץ הַנַּעַל':

[בא מ.]

(יום ראשון ; שְׁמוֹת קלג–קלד)

מִלָּה דָּא לֵיהּ, עַל יְדוֹי דְּאַבְרָהָם, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית טו, יב): וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו. אֵימָה: כְּתִיב חָדָא. חֲשֵׁכָה: כְּתִיב אַחֲרָא. גְּדוֹלָה: הַאי דְּהִיא רַבְרְבָא מִכֹּלָּא. וְאַף עַל גַּב דְּאוֹקִימְנָא קְרָא דָּא עַל שְׁאַר שִׁעְבּוּדַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, וְכֹלָּא הֲוָה. כְּגַוְונָא דָּא (שְׁמוֹת יז, יד): כִּי מָחֹה אֶמְחֶה, אַתּוּן מְתַתָּא, וַאֲנָא מֵעֵילָּא.

תָּנָא, לָא נָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד דְּאִתְבְּרוּ כֻּלְּהוּ שִׁלְטוֹנִין דִּלְעֵילָּא מִשּׁוּלְטָנֵיהוֹן, וְנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מֵרְשׁוּתְהוֹן, וְאָעֲלוּ לִרְשׁוּתָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִתְקְטִירוּ בֵּיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא כה, נה): כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם. מַאי טַעֲמָא עֲבָדַי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם, דְּאַפְּקִית לְהוּ מֵרְשׁוּתָא אַחֲרָא, וְעָאלִית לוֹן בִּרְשׁוּתִי.

וְהֵינוּ דְּאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מַאי דִּכְתִיב, אַךְ בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׁאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָּל אֹכֵל מַחְמֶצֶת. אֲנָא הָכִי אוֹקִימְנָא, הַאי שְׁאוֹר, וְהַאי מַחְמֶצֶת, דַּרְגָּא חַד אִנּוּן, וְכֻלְּהוּ חַד. רְשׁוּ אוֹחֲרִי, אִינּוּן שָׁלְטָנִין, דִּמְמַנָּן עַל שְׁאַר עַמִּין, וְקָרִינָן לְהוּ יֵצֶר הָרָע, רְשׁוּתָא אַחֲרָא, אֵל נֵכָר, אֱלֹהִים אֲחֵרִים. אוּף הָכִי, שְׁאוֹר, וּמַחְמֶצֶת, וְחָמֵץ, וְכֹלָּא חַד. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל הָנֵי שְׁנֵי, קַיְימִתּוּ בִּרְשׁוּתָא אַחֲרָא, עַבְדִין לְעַם אַחֲרָא, מִכָּאן וּלְהָלְאָה דְּאַתּוּן בְּנֵי חוֹרִין, אַךְ בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְׁאוֹר מִבָּתֵּיכֶם. כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכֵלוּ. וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי כָּל יְמֵי שַׁתָּא נָמֵי, אַמַּאי שִׁבְעַת יוֹמִין, דִּכְתִיב שִׁבְעַת יָמִים שְׁאוֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם, שִׁבְעַת יָמִים, וְלָא יַתִּיר. אָמַר לֵיהּ, כָּל זִמְנָא דְּאִתְחַיָּיב בַּר נָשׁ לְאִתְחַזָּאָה גַּרְמֵיהּ בֶּן חוֹרִין, הָכִי אִצְטְרִיךְ, כָּל זִמְנָא דְּלָא אִתְחַיָּיב לָא אִצְטְרִיךְ.

לְמַלְכָּא דְּעָבַד לְחַד בַּר נָשׁ רוּפִינוּס, כָּל אִינּוּן יוֹמִין דְּסָלִיק לְהַאי דַּרְגָּא, חַדֵּי, וְלָבִישׁ לְבוּשֵׁי יְקָר, לְבָתַר לָא אִצְטְרִיךְ. לְשַׁתָּא אַחֲרָא נָטִיר אִנּוּן יוֹמִין דְּסָלִיק לְיָקִירוּ דָּא, וְלָבַשׁ אִנּוּן לְבוּשִׁין, וְכֵן כָּל שַׁתָּא וְשַׁתָּא. כְּהַאי גַּוְונָא יִשְׂרָאֵל, כְּתִיב, שִׁבְעַת יָמִים

שְׂאֹר לֹא יִמָּצֵא, דְּאִנּוּן יוֹמֵי חֻדְוָתָא, יוֹמִין דְּסָלִיקוּ לִיקָרָא דָּא, וְנַפְקוּ מִשִּׁעְבּוּדָא אַחֲרָא. וּבְגִין כָּךְ, נַטְרִין בְּכָל שַׁתָּא וְשַׁתָּא, יוֹמִין דְּסָלִיקוּ לְהַאי יְקַר, וְנַפְקוּ מֵרְשׁוּתָא אַחֲרָא, וְעָאלוּ בִּרְשׁוּתָא קַדִּישָׁא, וְעַל דָּא כְּתִיב, שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, מַצַּת כְּתִיב, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְחֶזְקֵאל א, א): מַרְאוֹת אֱלֹהִים. וְלָמָּה אִתְקְרֵי מַצַּת. דִּינָא. דִּינָא קַדִּישָׁא. דִּינָא דְּאִתְאַחֲדָא בִּשְׁמָא קַדִּישָׁא. דִּינָא דְּלָא הֲוָה תַּקִּיפָא כָּל הַהוּא זִמְנָא בְּגַוְוייהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, דְּהָא קַיְימָא סִיהֲרָא בִּפְגִימוּתָא. וְעַל דְּקַיְימָא סִיהֲרָא בִּפְגִימוּתָא, לֶחֶם עֹנִי (דְּבָרִים טז, ג) כְּתִיב.

מַאי טַעְמָא קַיְימָא בִּפְגִימוּתָא. בְּגִין דְּלָא אִתְפְּרָעוּ, וְלָא אִתְגַּלְיָא הַאי אָת קַדִּישָׁא. גְּזִירִין הֲווֹ וְלָא אִתְפְּרָעוּ, אֵימָתַי אִתְפְּרָעוּ, בְּשַׁעֲתָא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת טו, כה): שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ, וְאַף עַל גַּב דְּאוֹקִימְנָא הַאי קְרָא בְּמִלָּה אַחֲרָא, כֻּלָּא הֲוָה וְיָאוֹת.

וְאִי תֵּימָא דְּבִימֵי יְהוֹשֻׁעַ אִתְפְּרָעוּ. לָאו הָכִי, אֶלָּא אִנּוּן דִּכְתִיב (יְהוֹשֻׁעַ ה, ה): וְכָל הָעָם הַיְלִדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ וְגוֹ'. בָּתַר דְּאִתְפְּרָעוּ, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקַדְמִיתָא אֲכַלְתּוּן מַצּוֹת, דְּקַיְימָא סִיהֲרָא בִּפְגִימוּתָא, וְאִקְרֵי לֶחֶם עֹנִי, מִכָּאן וּלְהָלְאָה הַאי לֶחֶם מֵאָתָר אַחֲרָא לֶהֱוֵי. מַאי הוּא. דִּכְתִיב (שְׁמוֹת טז, ד): הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמָיִם. לָא מִן סִיהֲרָא כְּהַהוּא זִמְנָא, אֶלָּא מִן הַשָּׁמַיִם מַמָּשׁ, כְּמָה דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כז, כח): וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמָיִם.

וְיִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין, נַטְרִין אִנּוּן יוֹמִין דְּעָאלוּ תְּחוֹת גַּדְפּוֹי דִּשְׁכִינְתָּא, וְנַטְרִין הַהוּא נַהֲמָא דְּאַתְיָא מִסִּטְרָהָא, וְעַל דָּא כְּתִיב (שְׁמוֹת כג, טו): אֶת חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר וְגוֹ', וּכְתִיב וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת. מַהוּ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שְׁמוֹת יט, ה): וּשְׁמַרְתֶּם אֶת בְּרִיתִי. וְכֻלָּא בְּחַד דַּרְגָּא סַלְקָא וְאִתְאַחַד.

וְאִי תֵּימָא מֹשֶׁה הֵיךְ לָא פָּרַע לְהוּ. אֶלָּא, בְּגִין דְּלָא יִתְעַכְּבוּן יִשְׂרָאֵל תַּמָּן עַד דְּיִתְסִיאוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב (דְּבָרִים טז, ג): שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי. מַאי טַעְמָא לֶחֶם

[בא מ:]

(יום שני; שמות קלה-קלו)

עני, משום כי בחפזון יצאת וגו׳ וכתיב ולא יכלו להתמהמה.

תא חזי, כד עאלו ישראל לארעא, עאלו גזירין ואתפרעו. ומה כתיב (דברים ח, ט): ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם. מאי במסכנות. לחם עני. אמאי אקרי לחם עני. משום דקיימא סיהרא בפגימותא, ולא מתברכא משמשא, ולא מתנהרא מן שמשא, כמה דאת אמר (דברי הימים א׳ כט, יא): כי כל בשמים ובארץ, ולא אתנהרא מיובלא. מאי טעמא. משום דלא אתפרעו. אבל הכא, דאתגזרו ישראל ואתפרעו, לא תחסר כל בה כתיב, ועל דא לא במסכנות תאכל בה לחם. מאי טעמא. משום דלא תחסר כ״ל בה, כמה דחסרו ליה במצרים.

ובכל שתא ושתא דוכרנא דמצרים קא עבדי ישראל, ואכלי ולא אשתצי מדרי דרין. ובגין דלא אתפרעו הכא במצרים, חסרו ליה להאי כל, וקיימא סיהרא בפגימותא, ואקרי לחם עני, עני: כתרגומו מסכנות. ומאי דאכלו ליה תמן בארעא, בגין דוכרנא דמצרים הוה, והאי לדרי דרין, ולזמנא דאתי כתיב (ישעיה ס, כ): לא יבוא עוד שמשך וירחך וגו׳.

תנא אמר רבי שמעון כתיב בעשור לחדש הזה ויקחו להם וגו׳, וכתיב (ויקרא כג, כז): אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא, אשתמע כמה דאתמר, דכתיב בעשור לחדש הזה. מאי קא מיירי. אלא בעשור, מלה דא בעשור תלייא. לחדש הזה בחדש הזה מבעי ליה. אלא, כד אתא נימוסא להאי דרגא, כתיב לחדש הזה דיקא.

ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית (שמות יב, ג). תנא תלת קשרין אנון, בכור בהמה, בכור השבי, בכור השפחה. דכל שאר מתקשרי בהו באלין תלת גווני דלעילא. ובהאי דאתקרי צאן, אתקשר כלא, וכלא כליל בצאן, אתקשר צאן בצאן, ולא יכיל לאתפרשא מקטרוי, ובהאי כלהו אתקשרו, ועל דא כתיב, והיה לכם

לְמִשְׁמֶרֶת, קְטִירוּ לֵיהּ בִּקְטִירוּתָא, וְיֵהֵא אִתְמְסָר בִּידֵיכוֹן בִּרְשׁוּתְכוֹן, עַד דְּתַנְכְּסוּ לֵיהּ, וְתַעְבְּדוּן בֵּיהּ דִּינָא, וּלְזִמְנָא דְּאָתֵי כְּתִיב (יְשַׁעְיָה סג, א): מִי זֶה בָּא מֵאֱדוֹם. וּכְתִיב (יְשַׁעְיָה לד, ו): כִּי זֶבַח לַיְיָ בְּבָצְרָה. וּכְתִיב (זְכַרְיָה יד, ט): וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.

רַעְיָא מְהֵימְנָא: וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ וְגוֹ'. כ"ה פִּקּוּדָא דָּא, לְבָעֵר חָמֵץ. דְּהָא פִּקּוּדָא דָּא, אִתְמְסַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ. וּכְתִיב שְׂאֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם, וְהָא אוּקְמוּהָ חַבְרַיָּא, וְרָזָא אוֹקִימְנָא, בֵּין חָמֵץ וּמַצָּה דְּכַמָּה דּוּכְתֵּי, דָּא יֵצֶר רַע, וְדָא יֵצֶר טוֹב.

כ"ו פִּקּוּדָא בָּתַר דָּא, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא דְּיִצִיאַת מִצְרַיִם, דְּאִיהוּ חִיּוּבָא עַל בַּר נָשׁ, לְאִשְׁתָּעֵי בְּהַאי שִׁבְחָא לְעָלְמִין. הָכִי אוֹקִימְנָא, כָּל בַּר נָשׁ דְּאִשְׁתָּעֵי בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וּבְהַהוּא סִפּוּר חַדֵּי בְּחֶדְוָה, זַמִּין אִיהוּ לְמֶחֱדֵי בִּשְׁכִינְתָּא לְעָלְמָא דְּאָתֵי דְּהוּא חֶדְוּ מִכֹּלָּא, דְּהַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ דְּחַדֵּי בְּמָרֵיהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַדֵּי בְּהַהוּא סִפּוּר.

בֵּיהּ שַׁעֲתָא, כָּנִישׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פָּמַלְיָא דִּילֵיהּ, וְאָמַר לוֹן, זִילוּ וּשְׁמָעוּ סִפּוּרָא דִּשְׁבָחָא דִּילִי, דְּקָא מִשְׁתָּעוּ בָּנַי, וְחַדָּאן בְּפוּרְקָנִי. כְּדֵין כֻּלְּהוּ מִתְכַּנְּשִׁין, וְאַתְיָין וּמִתְחַבְּרִין בַּהֲדַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, וּשְׁמָעוּ סִפּוּרָא דִּשְׁבָחָא, דְּקָא חַדָּאן בְּחֶדְוָא דְּפוּרְקָנָא דְּמָרֵיהוֹן, כְּדֵין אַתְיָין וְאוֹדָן לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כָּל אִנּוּן נִסִּין וּגְבוּרָן וְאוֹדָאן לֵיהּ עַל עַמָּא קַדִּישָׁא דְּאִית לֵיהּ בְּאַרְעָא, דְּחַדָּאן בְּחֶדְוָה דְּפוּרְקָנָא דְּמָארֵיהוֹן.

כְּדֵין אִתּוֹסָף לֵיהּ חֵילָא וּגְבוּרְתָּא לְעֵילָּא, וְיִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא סִפּוּרָא יַהֲבֵי חֵילָא לְמָארֵיהוֹן, כְּמַלְכָּא, דְּאִתּוֹסָף חֵילָא וּגְבוּרְתָּא, כַּד מְשַׁבְּחִין גְּבוּרְתֵּיהּ, וְאוֹדָן לֵיהּ, וְכֻלְּהוּ דַּחֲלִין מִקָּמֵיהּ, וְאִסְתַּלָּק יְקָרֵיהּ עַל כֻּלְּהוּ. וּבְגִין כָּךְ, אִית לְשַׁבְּחָא וּלְאִשְׁתָּעֵי בְּסִפּוּר דָּא

[בא מא.]

(יום שְׁלִישִׁי ; שְׁמוֹת קלז-קלח)

כְּמָה דְּאִתְּמַר. כְּגַוְונָא דָּא, חוֹבָה אִיהוּ עַל בַּר נָשׁ, לְאִשְׁתְּעֵי תָּדִיר קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְפַרְסוּמֵי נִיסָא בְּכָל אִינּוּן נִסִּין דְּעָבַד.

וְאִי תֵּימָא, אֲמַאי אִיהוּ חוֹבָתָא, וְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָדַע כֹּלָּא, כָּל מַה דַּהֲוָה, וְיֶהֱוֵי לְבָתַר דְּנָא, אֲמַאי פְּרִסוּמָא דָּא קָמֵיהּ, עַל מַה דְּאִיהוּ עָבַד, וְאִיהוּ יָדַע. אֶלָּא וַדַּאי אִצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְפַרְסוּמֵי נִיסָא, וּלְאִשְׁתְּעֵי קָמֵיהּ בְּכָל מַה דְּאִיהוּ עָבַד, בְּגִין דְּאִנּוּן מִלִּין סַלְקִין, וְכָל פָּמַלְיָא דִּלְעֵילָּא מִתְכַּנְּשִׁין, וְחָמָאן לוֹן, וְאוֹדָאן כֻּלְּהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִסְתַּלָּק יְקָרֵיהּ עָלַיְהוּ עֵילָּא וְתַתָּא.

כְּגַוְונָא דָּא, מַאן דְּאִשְׁתְּעֵי וּמְפָרֵט חֻטְאוֹי עַל כָּל מַה דְּעָבַד, אִי תֵּימָא לְמָאי אִצְטְרִיךְ. אֶלָּא מִקַּטְרְגָא קָאִים תָּדִיר קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין לְאִשְׁתְּעֵי וּלְמִתְבַּע חוֹבֵי בְּנֵי נָשָׁא, וּלְמִתְבַּע עֲלַיְהוֹן דִּינָא. כֵּיוָן דְּאַקְדִּים בַּר נָשׁ, וּמְפָרֵיט חֻטְאוֹי, כָּל חַד וְחַד, לָא אַשְׁאִיר פִּטְרָא דְּפוּמָא לְהַהוּא מְקַטְרְגָא, וְלָא יָכִיל לְמִתְבַּע עָלַיְהּ דִּינָא. דְּהָא תָּדִיר תָּבַע דִּינָא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבָתַר מִשְׁתָּעֵי וּמְקַטְרֵג פְּלוּנִי עָבֵד כָּךְ. וְעַל דָּא, אִצְטְרִיךְ לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְאַקְדְּמָא, וּלְפָרֵט חֻטָאוֹי.

כֵּיוָן דִּמְקַטְרְגָא חָמֵי דָּא, לֵית לֵיהּ פִּטְרָא דְּפוּמָא עָלַיְהּ, וּכְדֵין אִתְפְּרַשׁ מִנֵּיהּ מִכֹּל וָכֹל. אִי תָּב בְּתִיּוּבְתָּא יָאוֹת, וְאִי לָאו, הָא מְקַטְרְגָא אִשְׁתְּכַח עָלַיְהּ, וְאָמַר פְּלוּנִי דְּאָתָא לְקָמָךְ בְּתוּקְפָּא דְּאַפִּין, בָּעִיט בְּמָרֵיהּ, חוֹבוֹי כָּךְ וְכָךְ. עַל דָּא יָאוֹת לְאַזְדַּהָרָא בַּר נָשׁ בְּכָל הָנֵי, בְּגִין דְּיִשְׁתְּכַח עַבְדָּא מְהֵימָנָא קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פִּקּוּדָא בָּתַר דָּא, לֶאֱכֹל מַצָּה בְּפֶסַח, בְּגִין דְּאִיהוּ דּוּכְרָנָא לְדָרֵי דָּרִין, עַל רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא. וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּיִשְׂרָאֵל נָפְקוּ בְּהַהוּא זִמְנָא מֵרָזָא דְּטַעֲוָון אַחֲרָן, וְעָאלוּ בְּרָזָא דִּמְהֵימָנוּתָא. וְהָא אוּקְמוּהָ רָזָא דְּנָא בְּכַמָּה דּוּכְתֵּי.

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח וְגוֹ׳ (שְׁמוֹת יב, מג). פִּקּוּדָא דָּא, לְמִשְׁחַט פִּסְחָא בֵּין הָעַרְבַּיִם, בְּי״ד

בְּנִיסָן, דּוּכְרָנָא דְּהַהוּא פִּסְחָ דְּמִצְרַיִם. וְדָא אִיהוּ חוֹבָתָא עַל כֻּלָּא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, וְשָׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבַּיִם. פִּסְחָ דָּא, אִצְטְרִיךְ לְמֵהֱוֵי נָטִיר, מֵעֲשָׂרָה יוֹמִין וּלְהָלְאָה, דִּכְתִיב בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם וְגוֹ׳. מַאי טַעֲמָא. בְּגִין דְּהָא כְּדֵין שָׁרִיאַת סִיהֲרָא לְאַנְהָרָא, מֵעֲשָׂרָה יוֹמִין וּלְהָלְאָה, עַד דְּאִשְׁתְּלִים בַּחֲמֵיסָר. וְאַרְבֵּיסָר דְּלֵיהֱוֵי נָכִיס, בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא תַּלְיָא עַל עָלְמָא.

רָזָא דָּא, לְאַעְבָּרָא זוּהֲמָא, מִקָּמֵי בְּרִית קַדִּישָׁא, וּלְאִתְהֲנָאָה בְּהַהוּא רֵיחָא דְּנָדִיף טְוִי נוּר. וְעַל דָּא לָא אַתְיָא אֶלָּא עַל שָׁבְעָא. וְעַל דָּא, וְכָל עָרֵל לֹא יֹאכַל בּוֹ. מַאן דְּאִית בֵּיהּ בְּרִית קַדִּישָׁא, יֵיכוֹל בֵּיהּ. מַאן דְּלָא אִית בֵּיהּ בְּרִית קַדִּישָׁא, לָא יֵיכוֹל בֵּיהּ. דְּהַאי מִבְּנֵי בְּרִית אִיהוּ לְתַבְרָא תּוּקְפָּא דְּחֵילָא אַחֲרָא, לְאַעְבָּרָא עָרְלָה מִקָּמֵי בְּרִית. בְּגִין כָּךְ, הַאי בִּבְנֵי בְּרִית אִיהוּ לְמֶעְבַּד, וְלָא בִּבְנֵי עָרְלָה.

כַּד אָתָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִצְרַיִם, חָמָא דָּמָא דְּהַהוּא פִּסְחָ, דַּהֲוָה רָשִׁים עַל פִּתְחָא, וְדָמָא דְּבְרִית, הֵיךְ הֲווֹ קַיְימִין עַל פִּתְחָא, דִּכְתִיב, וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר בַּסַּף וְהִגַּעְתֶּם וְגוֹ׳. אֵזוֹבָא, הָא אוֹקִימְנָא דְּאִיהוּ מַעְבַּר רוּחִין בִּישִׁין, וְכָל סְטָר רוּחַ בִּישָׁא, מַעְבַּר בְּאִתְעָרוּתָא דִּילֵיהּ, בְּפוּרְקָנָא עִלָּאָה דְּיִשְׂרָאֵל.

לְזִמְנָא דְּאָתֵי, יֵיתֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיֵצֵר הָרָע וְיכוֹס לֵיהּ. וְהַשְׁתָּא בְּפוּרְקָנָא דָּא, כְּתִיב וְשָׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל וְגוֹ׳. דּוּכְרָנָא דְּזִמְנָא דְּאָתֵי, בְּהַהוּא פּוּרְקָנָא עִלָּאָה. עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמַּשְׁקוֹף בְּהַאי רְשִׁימוּ דְּאָת יו״ד, וּבְהַאי רְשִׁימוּ דְּאָת יו״ד, לְאַחָזָאָה רְשִׁימוּ דִּבְרִית קַדִּישָׁא, וְאִתְּבַר עָרְלָה מִקָּמֵי דָּמָא דִּבְרִית, רָשִׁים עַל כֻּלָּא, וְאָתָא דָּמָא עַל דָּמָא. כַּד עָבַר הַהוּא מַשְׁחִית, הַוָּה חָמֵי דָּמָא, וְאִזְדְּקִיף מִבֵּיתָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית וְגוֹ׳.

אִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי קָטִיל, אַמַּאי כְּתִיב וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית, דְּמַשְׁמַע דְּמַשְׁחִית הַוָּה אָזִיל וְלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶלָּא וַדַּאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַוָּה קָטִיל, וּמַשְׁחִית הַוָּה אָזִיל

[בא מא:]

(יום רביעי; שמות קלט-קמ)

לְאַשְׁכְּחָא עִילָּה לְיִשְׂרָאֵל, כְּיָון דַּהֲוָה חָמֵי הַהוּא תְּבִירוּ דְּעָרְלָה, בְּתְרֵין סִטְרִין, הֲוָה עָרַק וְאִתְפְּרַשׁ מִנַּיְיהוּ.

וְעַל דְּקָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל אִנּוּן בּוּכְרִין דְּהַהוּא סִטְרָא, יָהִיב בּוּכְרִין דְּיִשְׂרָאֵל לְפוּרְקָנָא, דְּלָא יִשְׁכַּח עָלַיְיהוּ סִטְרָא אַחֲרָא עִילָּה כְּלָל, וּבְכֹלָּא נָטִיר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּאַבָּא עַל בְּנִין.

בְּבַיִת אֶחָד יֵאָכֵל לֹא תוֹצִיא מִן הַבַּיִת וְגוֹ' (שמות יב, מו). פִּקּוּדָא דָּא, לְמֵיכַל הַאי פִּסַח. עַל מַצּוֹת וּמְרוֹרִין, מַצּוֹת מַצַּת כְּתִיב. מַאי הַאי לָקֳבֵל הַאי, אֶלָּא לְאַחֲזָאָה גָּלוּתָא דִּשְׁכִינְתָּא עִמְּהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, בְּהַהוּא מְרִירוּ דְּלְהוֹן, דִּכְתִיב וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה וְגוֹ'. וְכַד אַכְלִין לְהַאי פִּסַח, לְאַחֲזָאָה כָּל הַאי דְּעָבְדוּ לוֹן בְּמִצְרַיִם, בְּהַהוּא גָּלוּתָא וּבְהַהוּא שִׁעְבּוּדָא.

מַה כְּתִיב וְעֻצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, לְאַחֲזָאָה בֵּיהּ קְלָנָא, וּבְכָל אִנּוּן טַעֲוָן דְּמִצְרָאֵי. דְּהָא גַּרְמִין הֲווֹ רָמָאן בְּשׁוּקָא, וְאָתוּ כַּלְבֵי וַהֲווּ גָּרְרֵי לוֹן מֵאָתָר לַאָתָר, וְדָא קַשְׁיָא לוֹן מִכֹּלָּא, דְּהָא גַּרְמֵי אִנּוּן תְּקוֹנָא דְּגוּפָא, וְדָמֵי לְגַוְנָא אַחֲרָא, וְיִשְׂרָאֵל רָמָאן לוֹן בְּשׁוּקָא אוֹרַח קְלָנָא, וְעַל דָּא כְּתִיב וְעֻצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ, אֲתוֹן לָא תִשְׁבְּרוּן, אֲבָל כַּלְבֵי הֲווֹ אַתְיָין וּמְתַבְּרִין לֵיהּ.

תּוּ, מִצְרָאֵי הֲווֹ אַתְיָין לְבָתַר, וַהֲווּ חָמָאן אִנּוּן גַּרְמֵי דַּהֲווֹ נַטְלֵי כַּלְבֵי מֵאָתָר לַאָתָר, וּמַדְקָן לוֹן, וַהֲווּ מִצְרָאֵי טָמְנִי לוֹן גּוֹ עַפְרָא, בְּגִין כַּלְבֵי דְּלָא יִשְׁכְּחוּן לוֹן, וְדָא אִיהוּ בְּטוּלָה דְּעֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת, יַתִּיר, מִסִּטְרָא דִּלְהוֹן. וּבְדָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִסְתַּלַק בִּיקָרֵיהּ, וְאִתְכַּפְיָין כָּל חֵילִין אַחֲרָנִין, דְּהָא כְּדֵין אִתְכַּפְיָין יַתִּיר, כַּד בָּטִילוּ אִשְׁתְּכַח מִסִּטְרָא דִּלְהוֹן, וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל לָא מְבַטְּלֵי לוֹן, דִּכְתִיב וְעֻצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ.

קַדֶּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם וְגוֹ' (שמות יג, ב). פִּקּוּדָא דָּא לְקַדֶּשׁ בְּכוֹר בְּהֵמָה, וְעַם הָאָרֶץ צָרִיךְ תְּרֵין מִילִּין, חַד דְּיֵהָא פָּדוּי מִתְּחוֹת שִׁלְטָנוּתָא דְּיֵצֶר הָרָע, דְּאִיהִי אֲדוֹן דִּילֵיהּ, כְּגַוְונָא דְּאָמַר יַעֲקֹב לְעֵשָׂו (בראשית לג, יד): יַעֲבָר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ. בְּהַאי עָלְמָא. אֲדוֹן מִצַּד חוֹבִין דְּנָפְישִׁין עַל

גּוּפָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, חַיָּיבָא, יֵצֶר הָרָע שׁוֹפְטוֹ. זַכָּאָה, יֵצֶר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בֵּינוֹנִי זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. בֵּינוֹנִי, הַיְינוּ אָח דְּיֵצֶר הָרָע, וְאָח דְּיֵצֶר הַטּוֹב, אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר לָךְ.

וְכַד זַכְוָן נְפִישִׁין, רוּחָא תָּבַר תְּרֵין מִשְׁמָרוֹת, דַּחֲמוֹר נוֹעֵר, כְּלָבִים צוֹעֲקִים, וְסָלִיק לְמִשְׁמֶרֶת דְּשַׁחַר, דְּבֵיהּ אָדָם וְאִתְהַדָּר בַּר נָשׁ אֲדוֹן, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית לב, ו): וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה, וְסָלִיק לְדַרְגָּא דְּאָדָם, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בְּרֵאשִׁית א, כח): וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגוֹ׳, וּמוֹרַאֲכֶם וְחִתְּכֶם וְגוֹ׳ (בְּרֵאשִׁית ט, ב).

וְכַד זַכְוָן בֵּינוֹנִים (בְּרֵאשִׁית לב, כה): וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, זַכְוָון וְחוֹבִין מִתְחַבְּקָן לְאַגָּחָא קְרָבָא. מִסְטָרָא דְּזַכְוָון (שָׁם, כו): וַיַּרְא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ. מִסְטָרָא דְּחוֹבִין, וַיִּגַּע בְּכַף יְרֵכוֹ בְּגִיד הַנָּשֶׁה. נָשֶׁה: לְשׁוֹן (בְּרֵאשִׁית מא, נא): כִּי נַשַּׁנִי אֱלֹהִים אֶת כָּל עֲמָלִי וְאֵיהוּ לְשׁוֹן נְשִׁיָּה. חַד מָדוֹרָא מֵאנּוּן שִׁבְעָה אַרְעָאן, מַאן דְּנָחִית תַּמָּן אִתְנְשֵׁי מִנֵּיהּ אוֹרַיְיתָא.

וְקַדֵּם דְּיֵיתֵי בַּר נָשׁ בְּהַאי עָלְמָא וְיִפּוֹק מֵרֶחֶם אִמֵּיהּ, וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, דָּא גַּבְרִיאֵל, בְּהַהוּא אָבָק דְּעָפָר, דְּאִתְמַר (בְּרֵאשִׁית ב, ז): וַיִּיצֶר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה, וְאוֹלִיף לֵיהּ שִׁבְעִים לָשׁוֹן. וּבְגִין דָּא, וַיִּיצָר: חַד יֵצֶר הַטּוֹב, דְּאוֹלִיף לֵיהּ שִׁבְעִים לָשׁוֹן. וְחַד, יֵצֶר הָרָע דְּאָבִיק עִמֵּיהּ. דְּאִתְמַר, כִּי נָגַע בְּכַף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשֶׁה, וְאַשְׁכַּח מִנֵּיהּ שִׁבְעִין לָשׁוֹן, דְּאוֹלִיף לֵיהּ יֵצֶר הַטּוֹב.

וְקַדֵּם כָּל דָּא, נַחְתִּין עִמֵּיהּ אַרְבְּעָה מַלְאָכִין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תְּהִלִּים צא, יא): כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָךְ. אִי אִית לֵיהּ זְכוּת אָבוֹת, חַד מִיכָאֵל, בִּזְכוּת אַבְרָהָם. וְתִנְיָינָא גַּבְרִיאֵל, בִּזְכוּת יִצְחָק. וּתְלִיתָאָה דְּנָחִית עִמֵּיהּ נוּרִיאֵל, בִּזְכוּתָא דְּיַעֲקֹב. וּרְבִיעָאָה רְפָאֵל, בִּזְכוּתָא דְּאָדָם קַדְמָאָה. וְיֵצֶר הַטּוֹב לְעֵילָּא מִנֵּיהּ.

וְאִי לֵית לֵיהּ זְכוּת, אַזְלֵי עִמֵּיהּ אַרְבַּע, עָוֹן, מַשְׁחִית, אַף, וְחֵימָה, וְיֵצֶר הָרָע לְעֵילָּא מִנַּיְיהוּ, לְמִידָּן לֵיהּ לְעָלְמָא דְּאָתֵי. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ, רָשָׁע, יֵצֶר הָרָע שׁוֹפְטוֹ. צַדִּיק, יֵצֶר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בֵּינוֹנִי, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. וּבְגִין דָּא, אִי אִיהוּ בֵּינוֹנִי, גַּבְרִיאֵל דְּאִיהוּ יֵצֶר הַטּוֹב,

[בא מב.]

(יום חֲמִישִׁי; שְׁמוֹת קמא-קמב)

וְסַמָּאֵ"ל דְּאִיהוּ יֵצֶר הָרָע, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ.

דִּלְכָל בַּר נָשׁ דְּאִית בֵּיהּ אַרְבַּע יְסוֹדִין, אַרְבַּע מַלְאָכִים נַחְתִּין עִמֵּיהּ מִימִינָא, וְאַרְבַּע מִשְׂמָאלָא. אַרְבַּע מִימִינָא: מִיכָאֵ"ל, גַּבְרִיאֵ"ל, רְפָאֵ"ל, נוּרִיאֵ"ל. וְאַרְבַּע מִשְׂמָאלָא: עָוֹ"ן, מַשְׁחִי"ת, אַ"ף, וְחֵמָ"ה. מִסִּטְרָא דְּגוּפָא, מְטַטְרוֹ"ן נָחִית עָלֵיהּ מִימִינָא, וְסמא"ל מִשְׂמָאלָא.

וְלֵית בַּר נָשׁ דְּלֵית בֵּיהּ אַרְבַּע יְסוֹדִין, אֲבָל כְּפוּם יְסוֹדָא דְּאַקְדִּים בֵּיהּ, הָכִי מַתְחִילִין אִלֵּין אַרְבַּע. אִי מַזָּל דִּילֵיהּ אַרְיֵ"ה, אַקְדִּים מִיכָאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ גַּבְרִיאֵ"ל וַאֲבַתְרֵיהּ נוּרִיאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ רְפָאֵ"ל. וְאִי מַזָּלֵיהּ שׁוֹר, אַקְדִּים גַּבְרִיאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ מִיכָאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ נוּרִיאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ רְפָאֵ"ל. וְאִי מַזָּלֵיהּ נָשֶׁר, אַקְדִּים נוּרִיאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ מִיכָאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ גַּבְרִיאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ רְפָאֵ"ל. וְאִי מַזָּלֵיהּ אָדָ"ם. אַקְדִּים רְפָאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ מִיכָאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ גַּבְרִיאֵ"ל, וַאֲבַתְרֵיהּ נוּרִיאֵ"ל.

וְאִנּוּן מִסִּטְרָא דִּימִינָא, מִסִּטְרָא דְּמִיכָאֵל, כֻּלְּהוּ אַנְפִּין דִּילֵיהּ, אִנּוּן רַחֲמֵי, בַּעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים, אַנְפּוֹי חִוָּורִין, וְהַאי בַּר נָשׁ גָּמִיל חֶסֶד. חָסִיד, וְחָכָם, אִי אִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא. וְאִי לָאו, בְּהֵפֶךְ, מִסִּטְרָא דְּיֵצֶר הָרָע, גַּזְלָן, טִפֵּשׁ, לֵית בֵּיהּ חֶסֶד. דִּלָּא עִם הָאָרֶץ חָסִיד.

מִסִּטְרָא דְּגַבְרִיאֵל, אַרְבַּע אַנְפִּין דִּילֵיהּ דִּינָא, מִדַּת הַדִּין עַל רַשִׁיעַיָּא, וּמִתְגָּרֶה בְּהוּ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, מוּתָּר לְהִתְגָּרוֹת בָּרְשָׁעִים בָּעוֹלָם הַזֶּה. גִּבּוֹר בִּיצֳרֵיהּ, יֵרֵא חֵטְא, דַּיָּין יְהֵא, אִי יִתְעַסֵּק בְּאוֹרַיְיתָא, וְגִבּוֹר בְּתַלְמוּדֵיהּ. בְּהֵפּוּכָא מִסִּטְרָא דְּיֵצֶר הָרָע, מִתְגָּרֶה בְּצַדִּיקַיָּא, דִּינָא קָשֶׁה לוֹן, גִּבּוֹר בַּעֲבֵירָה, לְמֶעְבַּד לֵיהּ, לָאו דָּחִיל חַטָּאָה הוּא, וּגְוָנִין דְּאַנְפּוֹי סוּמָקִין, עֵשָׂו שׁוֹפֵךְ דָּמִים.

מַאן דְּמַזָּלֵיהּ נָשֶׁ"ר, לָאו רַחֲמָן סַגִּי, וְלָאו מִדַּת הַדִּין סַגִּי, אֶלָּא בֵּינוֹנִי, בְּיֵצֶר טוֹב בְּמִדַּת טָבִין דִּילֵיהּ, וּבֵינוֹנִי בְּיֵצֶר רָע בְּמִדּוֹת

בִּישִׁין, וְלֵיהּ אַנְפִּין חִוָּורִין וְסוּמָקִין.

מַאן דְּמַזָּלֵיהּ אָדָם, מִסְטְרָא דְּטוֹב, כָּלִיל מִכָּל מִדּוֹת טוֹבוֹת, חָסִיד, וְחָכָם, וְגִבּוֹר בַּתּוֹרָה, יְרֵא חֵטְא, מְמוּלָּא בְּכָל מִדּוֹת טָבִין, וּגְוָן אַנְפּוֹי אוּכְמִין. וּמִסְטְרָא דְּיֵצֶר הָרָע, מְמוּלָּא מִכָּל מִדּוֹת בִּישִׁין.

וְאִי חוֹבוֹי דְּבַר נָשׁ נְפִישִׁין, שַׁלְטִין עָלֵיהּ כָּל מַשְׁרְיָין דְּיֵצֶר הָרָע, עַד דְּיִסְתְּלָקוּ מִנֵּיהּ כֻּלְּהוּ מַשְׁרְיָין דְּיֵצֶר טוֹב, וְאַמְלִיךְ עַל אֲבָרִין דִּילֵיהּ, סמא״ל וְכָל מַשְׁרְיָיתֵיהּ.

וְאִי נְפִישִׁין זַכְוֵי, שַׁלְטִין מַשְׁרְיָין דְּיֵצֶר הַטּוֹב, עַד דְּיִסְתְּלָקוּ מִנֵּיהּ כָּל מַשְׁרְיָין דְּיֵצֶר הָרָע. וְאַמְלִיךְ עַל כָּל אֲבָרִין דִּילֵיהּ, מַשְׁרְיָין דְּיֵצֶר הַטּוֹב, בְּהַהוּא זִמְנָא, שָׁלִיט עָלֵיהּ שֵׁם יְהוָ״ה.

וְאִם הוּא בֵּינוֹנִי, צְבָא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ, אִלֵּין מַיְימִינִים לִזְכוּת, וְאִלֵּין מַשְׁמְאִילִים לְחוֹבָה, וּמַאן דְּאָלִים גְּבַר. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עַצְמוֹ כְּאִילּוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ תָּלוּי בּוֹ.

וּמִסְטְרָא דְּמִיכָאֵל, אִתְקְרֵי בְּכוֹר, דְּדַרְגֵּיהּ כְּסֵף חִוָּורוּ, וּבְגִין דָּא, פִּדְיוֹן הַבְּכוֹר כֶּסֶף, ה׳ סְלָעִים, כְּחוּשְׁבָּן ה׳ דְּאַבְרָהָם, דְּאִי יַחְכִּים בַּתּוֹרָה יִתּוֹסַף עָלֵיהּ י׳, דְּאִיהוּ קוּדְשָׁא, דְּבֵיהּ צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ בְּכוֹר בְּהֵמָה, דְּהַיְינוּ (יִרְמְיָה ב, ג): קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לַיְיָ. וּבֵיהּ צָרִיךְ לְעַשֵּׂר וְלָדוֹת, דְּכָל וָלָד אִיהוּ מִסִּטְרָא דְּבֶן י״ה, וְאִיהוּ ו׳.

דְּכָל חֵיוָן דְּאִנּוּן חֵיוַת הַקּוֹדֶשׁ, בְּאַתְוָן דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא אִתְקְרִיאוּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה מג, ז): כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו. אֲפִילּוּ כָּל בְּרְיִין דְּאִתְבְּרִיאוּ בְּהוֹן, וְלֵית בְּרִיאָה דְּלָא אִתְרְשִׁים בְּהַאי שְׁמָא, בְּגִין לְאִשְׁתְּמוֹדְעָא לְמַאן דִּבְרָא לֵיהּ, וְהַאי יו״ד, אִיהוּ דְּיוּקְנָא דְּרִישָׁא דְּכָל בְּרְיִין. ה׳ ה׳: דְּיוּקְנָא דְּה׳ אֶצְבְּעָאן דִּימִינָא, וְה׳ דְּשְׂמָאלָא. ו׳ דְּיוּקְנָא דְּגוּפָא.

וּבְגִין דָּא אָמַר, (יְשַׁעְיָה מ, כה): וְאֶל מִי תְדַמְּיוּנִי וְאֶשְׁוֶה יֹאמַר קָדוֹשׁ. לֵית בְּכָל בְּרִיָּה דְּאֶשְׁוֶה כְּוָותִי, וְאַף עַל גַּב דְּבָרָאתִי לָהּ כִּדְמוּת אַתְוָן דִּילִי, דַּאֲנָא יָכִיל לְמַחֲאָה הַהִיא צוּרָה, וּלְמֶעְבַּד לָהּ כַּמָּה זִמְנִין, וְלֵית אֱלוֹהַּ אַחֲרָא עָלַי דְּיָכִיל לְמִמְחֵי

[בא מב:]

(יום ששי; שמות קמג-קמד)

דְּיוֹקְנִי, וּבְגִין דָּא (דְּבָרִים לב, לא): כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם וְאֹיְבֵינוּ פְּלִילִים.

וְאִי יִקְשֶׁה בַּר נָשׁ, דְּהָא כְּתִיב (דְּבָרִים ד, טו): כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. אִיהוּ יְתֵרֵץ לֵיהּ, הַאי תְּמוּנָה חָזֵינָא, דְּהָא כְּתִיב (בְּמִדְבַּר יב, ח): וּתְמוּנַת ה׳ יַבִּיט. וְלֹא בְּכָל תְּמוּנָה אַחֲרָא, דְּבַר נָשׁ דְּיָצַר בְּאַתְוָוי וּבְגִין דָּא אָמַר (יְשַׁעְיָה מ): וְאֶל מִי תְדַמְּיוּנִי וְאֶשְׁוֶה, וְאֶל מִי תְדַמְּיוּן אֵל וּמַה דְּמוּת תַּעַרְכוּ לוֹ.

וַאֲפִלּוּ הַאי תְּמוּנָה, לֵית לֵיהּ בְּאַתְרֵיהּ, אֶלָּא כַּד נָחִית לְאַמְלְכָא עַל בְּרְיָין, וְיִתְפָּשַׁט עָלַיְיהוּ, יִתְחֲזֵי לוֹן לְכָל חַד, כְּפוּם מַרְאֶה וְחֶזְיוֹן וְדִמְיוֹן דִּלְהוֹן, וְהַאי אִיהוּ (הוֹשֵׁעַ יב, יא): וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה.

וּבְגִין דָּא יֵימָא אִיהוּ, אַף עַל גַּב דַּאֲנָא אֲדַמֶּה לְכוּ בְּדִיוֹקְנַיְיכוּ, אֶל מִי תְדַמְּיוּנִי וְאֶשְׁוֶה, דְּהָא קֶדֶם דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּיוֹקְנָא בְּעָלְמָא, וְצַיֵּיר צוּרָה, הַוָּה הוּא יְחִידָאי בְּלָא צוּרָה וְדִמְיוֹן, וּמַאן דְּאִשְׁתְּמוֹדָע לֵיהּ, קֶדֶם בְּרִיאָה, דְּאִיהוּ לְבַר מִדְּיוֹקְנָא, אָסוּר לְמֶעְבַּד לֵיהּ צוּרָה וּדְיוֹקְנָא בְּעָלְמָא, לֹא בְּאוֹת ה׳, וְלֹא בְּאוֹת י׳ וַאֲפִלּוּ בִּשְׁמָא קַדִּישָׁא, וְלֹא בְּשׁוּם אוֹת וּנְקוּדָה בְּעָלְמָא, וְהַאי אִיהוּ כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה, מִכָּל דָּבָר דְּאִית בֵּיהּ תְּמוּנָה וְדִמְיוֹן לֹא רְאִיתֶם.

אֲבָל בָּתַר דְּעָבַד הַאי דְּיוֹקְנָא דְּמֶרְכָּבָה דְּאָדָם עִלָּאָה, נָחִית תַּמָּן, וְאִתְקְרֵי בְּהַהוּא דְּיוֹקְנָא יְהוָ״ה, בְּגִין דְּיִשְׁתְּמוֹדְעוּן לֵיהּ בְּמִדּוֹת דִּילֵיהּ, בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה, וְקָרָא: אֵל, אֱלֹהִים, שַׁדַּי, צְבָאוֹת, אהי״ה. בְּגִין דְּיִשְׁתְּמוֹדְעוּן לֵיהּ, בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה, אֵיךְ יִתְנַהֵג עָלְמָא, בְּחֶסֶ״ד וּבְדִינָא, כְּפוּם עוֹבָדֵיהוֹן דִּבְנֵי נָשָׁא, דְּאִי לָא יִתְפָּשַׁט נְהוֹרֵיהּ עַל כָּל בְּרְיָין, אֵיךְ יִשְׁתְּמוֹדְעוּן לֵיהּ, וְאֵיךְ יִתְקָיְּים (יְשַׁעְיָה ו, ג): מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וַוי לֵיהּ, מַאן דְּיַשְׁוֶה לֵיהּ, לְשׁוּם מִדָּה, וַאֲפִילּוּ מַאלֵּין מִדּוֹת דִּילֵיהּ, כָּל שֶׁכֵּן לִבְנֵי הָאָדָם, אֲשֶׁר בֶּעָפָר יְסוֹדָם (אִיּוֹב ד, יט), דִּכְלִים וְנִפְסָדִים. אֶלָּא דִּמְיוֹנָא דִּילֵיהּ, כְּפוּם שָׁלְטָנוּתֵיהּ עַל הַהִיא מִדָּה, וַאֲפִילּוּ עַל כָּל בְּרְיָין. וּלְעֵילָּא מֵהַהִיא מִדָּה. וְכַד אִסְתְּלִיק מִינָהּ, לֵית לֵיהּ מִדָּה, וְלֹא דִּמְיוֹן, וְלֹא צוּרָה.

כְּגַוְונָא דְּיַמָּא, דְּלֵית בְּמַיָּא דְּיַמָּא דְּנַפְקֵי מִינֵּיהּ, תְּפִיסוּ כְּלָל וְלֹא צוּרָה, אֶלָּא דְּאִתְפַּשְׁטוּתָא דְּמַיָּא דְּיַמָּא עַל

מָאנָא, דְּאִיהוּ אַרְעָא, אִתְעֲבִיד דְּמְיוֹן, וְיָכִילְנָא לְמֶעְבַּד חוּשְׁבַּן תַּמָּן, כְּגוֹן הַמָּקוֹר דְּיַמָּא הָא חַד. נָפִיק מִינֵּיהּ מַעְיָן, כְּפוּם אִתְפַּשָּׁטוּתָא דִּילֵיהּ מֵהַהוּא מָאנָא, כְּעַגּוּלָא דְּאִיהִי י׳, הָא מָקוֹר חַד, וּמַעְיָן דְּנָפִיק מִנֵּיהּ הָא תְּרֵין.

לְבָתַר עָבֵד מָאנָא רַבְרְבָא כְּגוֹן מַאן דְּעָבַד חֲפִירָא רַבְרְבָא וְאִתְמְלֵי מִן מַיָּא, דְּנָפִיק מִן מַעְיָן. הַהִיא מָאנָא אִתְקְרֵי יָם, וְהוּא מָאנָא תְּלִיתָאָה, וְהַהוּא מָאנָא רַבְרְבָא, וְאִתְפְּלִיג לְשִׁבְעָה נְחָלִין, כְּפוּם מָאנִין אֲרִיכִין, הָכִי אִתְפְּשַׁט מַיָּא מִן יַמָּא, לְשִׁבְעָה נְחָלִין וְהָא מָקוֹר, וּמַעְיָן, וְיַמָּא, וְשִׁבְעָה נְחָלִין, אִנּוּן עֲשָׂרָה, וְאִי יִתְבַּר אוּמָנָא אִלֵּין מָאנִין דְּתַקִּין, יְהַדְּרוּן מַיָּא לְמָקוֹר, וְיִשְׁתָּאֲרוּ מָאנִין תְּבִירִין יְבֵשִׁין בְּלָא מַיָּא.

הָכִי עִלַּת הָעִלּוֹת, עָבִיד עֵשֶׂר סְפִירוֹת, וְקָרָא לְכֶתֶר מָקוֹר, וּבֵיהּ לֵית סוֹף לְנִבְיעוּ דְּנְהוֹרֵיהּ. וּבְגִין דָּא קָרָא לְגַרְמֵיהּ אֵין סוֹף, וְלֵית לֵיהּ דְּמוּת וְצוּרָה, וְתַמָּן לֵית מָאנָא לְמִתְפַּס לֵיהּ, לְמִנְדַּע בֵּיהּ יְדִיעָא כְּלָל. וּבְגִין דָּא אָמְרוּ בֵּיהּ, בַּמּוּפְלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ, וּבַמְכוּסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחְקֹר.

לְבָתַר עָבֵד מָאנָא זְעֵירָא, וְדָא י׳, וְאִתְמַלְיָא מִנֵּיהּ, וְקָרָא לֵיהּ מַעְיָן נוֹבֵעַ חָכְמָה, וְקָרָא גַּרְמֵיהּ בָּהּ חָכָם, וּלְהַהוּא מָאנָא קָרָא לֵיהּ חָכְמָ״ה. וּלְבָתַר עָבֵד מָאנָא רַבְרְבָא, וְקָרָא לֵיהּ יָם, וְקָרָא לֵיהּ בִּינָה, וְהוּא קָרָא לְגַרְמֵיהּ מֵבִין בָּהּ.

חָכָם מֵעַצְמוֹ, וּמֵבִין מֵעַצְמוֹ, כִּי חָכְמָה אִיהִי לָא אִתְקְרִיאַת חָכְמָה מִגַּרְמָהּ, אֶלָּא בְּגִין הַהוּא חָכָם דְּאַמְלֵי לָהּ מִנְּבִיעוּ דִּילֵיהּ. וְאִיהִי לָא אִתְקְרִיאַת בִּינָה מִגַּרְמָהּ, אֶלָּא עַל שֵׁם הַהוּא מֵבִין דְּאַמְלֵי לָהּ מִנֵּיהּ. דְּאִי הַוָּה מִסְתַּלַּק מִנָּהּ, אִשְׁתַּאֲרַת יְבֵשָׁה. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (איוב יד, יא): אָזְלוּ מַיִם מִנִּי יָם וְנָהָר יֶחֱרַב וְיָבֵשׁ.

לְבָתַר וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים. וְעָבִיד לֵיהּ לְשִׁבְעָה מָאנִין יַקִּירִין, וְקָרָא לוֹן: גְּדוּלָ״ה. גְּבוּרָ״ה. תִּפְאֶרֶ״ת. נֶצַ״ח. הוֹ״ד. יְסוֹ״ד. מַלְכוּ״ת. וְקָרָא גַּרְמֵיהּ גָּדוֹל בַּגְּדוּלָ״ה וְחָסִי״ד. גִּבּוֹר, בַּגְּבוּרָ״ה. מְפוֹאָר, בַּתִּפְאֶרֶ״ת. מָארֵי נַצְחָן קְרָבִין, בְּנֶצַ״ח נְצָחִים. וּבְהוֹ״ד קָרָא שְׁמֵיהּ, הוֹד יוֹצְרֵנוּ. וּבַיְסוֹ״ד קָרָא שְׁמֵיהּ צַדִּיק. וְיסוֹ״ד, כְּלָא סָמִיךְ בֵּיהּ, כָּל מָאנִין וְכָל עָלְמִין.

[בא מג.]

(שַׁבַּת־קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת קמה־קמו)

וּבְמַלְכוּת, קָרָא שְׁמֵיהּ מֶלֶךְ. וְלוֹ הַגְּדוּלָ״ה וְהַגְּבוּרָ״ה וְהַתִּפְאֶרֶ״ת וְהַנֶּצַ״ח וְהַהוֹ״ד כִּי כ״ל בַּשָּׁמַיִם, דְּאִיהוּ צַדִּי״ק. וְלוֹ הַמַּמְלָכָה: דְּאִיהוּ מַלְכוּ״ת.

כֹּלָּא בִּרְשׁוּתֵיהּ, לְמֶחסַר בְּמָאנִין, וּלְאוֹסָפָא בְּהוֹן נְבִיעוּ, וּלְמֶחֱסַר כְּפוּם רְעוּתֵיהּ וְלֵית עָלֵיהּ אֱלָהָא, דְּיוֹסִיף בֵּיהּ, אוֹ יִגְרַע בֵּיהּ.

לְבָתַר עָבֵד מְשַׁמְּשִׁין, לְאִלֵּין מָאנִין, כֻּרְסְיָיא בְּאַרְבַּע סַמְכִין. וְשִׁית דַּרְגִּין לְכֻרְסְיָיא. הָא עֶשֶׂר. וְכֹלָּא אִיהוּ כֻּרְסְיָיא. כְּגוֹן כּוֹס דִּבְרָכָה, דְּתַקִּינוּ בּוֹ עֲשָׂרָה דְּבָרִים, בְּגִין תּוֹרָה דְּאִתְיְהִיבַת בַּעֲשָׂרָה דִּבְּרָן. בְּגִין עָלְמָא דְּאִיהוּ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דְּאִתְבְּרֵי בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת.

וְתָקִין לְכֻרְסְיָיא כְּתוֹת לְשַׁמְּשָׁא לֵיהּ, דְּאִנּוּן מַלְאָכִים. אֲרִאֵלִים שְׂרָפִים. חַיּוֹת. אוֹפַנִּים. חַשְׁמַלִּים. אֱלִים. אֱלֹהִים. בְּנֵי אֱלֹהִי״ם. אִישִׁי״ם. וּלְאִלֵּין עָבִיד שַׁמָּשִׁין, סמא״ל, וְכָל כְּתוֹת דִּילֵיהּ, דְּאִנּוּן כַּעֲנָנִים לְמֶרְכַּב בְּהוֹן לְנַחְתָּא בְּאַרְעָא, וְאִנּוּן כְּסוּסִין לוֹן.

וּמְנָלָן דַּעֲנָנִים אִקְרוּן מֶרְכָּב. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה יט, א): הִנֵּה יְיָ רֹכֵב עַל עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם. וְדָא מְמָנָא דְּמִצְרַיִם, וּמִיָּד דְּחָזוּ דֶּאֱלָהָא דִּי הוּא אֱלָהָא מְמָנָא דִּלְהוֹן, חָזוּ לֵיהּ כְּסוּסְיָא, תְּחוֹת מֶרְכַּבְתֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִיָּד וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפָּנָיו, וּלְבַב מִצְרַיִם יִמַּס, נָעוּ מֵאֱמוּנָה דִּלְהוֹן, וְלֵב דִּלְהוֹן נָמֵס כַּדּוֹנַג, מֵהַהִיא אֱמוּנָה, וְאַמְרִי, וְכִי עַד כְּעַן אֱמוּנָה מְמָנָא דִּילָן כְּסוּסְיָא, הֲוָה נָע לִבְהוֹן מֵאֱמוּנָה דִּלְהוֹן, וְנָמֵס כַּדּוֹנַג. וּמְנָלָן דִּימַס לְשׁוֹן נָמֵס כַּדּוֹנַג אִיהוּ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים כב, טו): הָיָה לִבִּי כַּדּוֹנָג נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי.

וְכָל פֶּטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְגוֹ׳ (שְׁמוֹת יג, יג). פִּקּוּדָא דָּא לִפְדּוֹת פֶּטֶר חֲמוֹר, וְלַעֲרֹף פֶּטֶר חֲמוֹר, אִם לֹא יִפְדֶּה לֵיהּ. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב: וְאִם לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ. וְרָזָא דָּא יֵצֶר הָרָע, יָכוֹל לְאַחְזָרָא בִּתְיוּבְתָּא, וּלְבָתַר לְאַחְזָרָא יֵצֶר הַטּוֹב, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, אִם זָכָה עֵזֶר, אִם לֹא זָכָה כְּנֶגְדּוֹ. בְּגִין דְּאִנּוּן דִּיוּקְנָא, חַד דְּשֵׂה, וְחַד דַּחֲמוֹר, וְאִי זָכָה לְאַחְזָרָא בִּתְיוּבְתָּא, אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ חֲמוֹר עַם הָאָרֶץ,

תִּפְדֶּה מִן גָּלוּתָא בְּשֵׁה, דְּאִיהוּ (יִרְמְיָה נ, יז): שֵׂה פְּזוּרָה יִשְׂרָאֵל. וְאִי לָא הֲדַר בְּתִיּוּבְתָּא, וַעֲרַפְתּוֹ, שָׁוֵי לֵיהּ עִם קְשֵׁה קְדָל, דַּעֲתִידִין לְאִתְמַחֲאָה מִן סֵפֶר חַיִּים, דְּעָלַיְיהוּ אִתְּמַר (שְׁמוֹת לב, לג): מִי אֲשֶׁר חָטָא לִי אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי.

וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ וְגוֹ' (שְׁמוֹת יג, טז), פִּקּוּדָא דָּא, פִּקּוּדָא דְּאִקְרֵי בְּגַוְנָא אַחֲרָא, דְּלָא אִקְרֵי מִצְוָה, אֶלָּא קְדֻשָּׁה, וְאִלֵּין אִנּוּן תְּפִילִין. תְּפִלָּה שֶׁל יַד, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ. תְּקוּנָא פְּאֵרָא שַׁפִּירוּ דְּגַוְנִין עִלָּאִין. וְעַל דָּא אִקְרוּן טוֹטָפוֹת, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה מט, ג): יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר.

וּכְתִיב (הוֹשֵׁעַ יא, א): כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל וָאֹהֲבֵהוּ, יִשְׂרָאֵל זוּטָא. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא, שַׁפִּירוּ דְּגַוְנִין, עֵילָא וְתַתָּא. יוֹסֵף סָלִיק וְאִתְעַטָּר בִּתְרִין גַּוְנִין, בְּקַדְמִיתָא נַע"ר, וּבְסוֹפָא צַדִּי"ק. כַּמָּה יָאֵן בֵּיהּ גַּוְנִין לְמֶחֱזֵי, וְרָזָא דָּא (בְּרֵאשִׁית לט, ו): וַיְהִי יוֹסֵף יְפֵה תֹאַר וְיִפֵּה מַרְאֶה. שַׁפִּירָא בִּתְרִין סִטְרִין, בִּתְרִין דַּרְגִּין, בִּתְרִין גַּוְנִין, עֵילָא וְתַתָּא.

כְּתִיב (דְּבָרִים ו, יח): וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב. הַיָּשָׁר: דָּא תְּפִלָּה שֶׁל יַד, לְאַמְשָׁכָא לֵיהּ בִּתְפִילִין שֶׁל רֹאשׁ, לְאִתְיַחֲדָא כַּחֲדָא. וּתְפִלָּה שֶׁל יַד, אַקְדִּים לְשֶׁל רֹאשׁ. וְאִצְטְרִיךְ דְּלָא הֲוֵי פְּרוּדָא בֵּינַיְיהוּ כְּלָל.

מַאן דְּמִתְעַטְּרָא בִּתְפִלִּין, קָאִים בִּרְזָא דְּגַוְנָא עִלָּאָה וְקָאִים בְּאִנּוּן תְּרֵין רָזִין דְּקַאמְרָן כְּיוֹסֵף, דְּאִקְרֵי נַעַר, וְאִקְרֵי צַדִּיק, בִּרְזָא דְּעֶבֶד נֶאֱמָן, בִּרְזָא דְּבֶן יְחִידָאי. וְאִלֵּין אִנּוּן תְּפִלָּה שֶׁל יַד, וּתְפִלָּה שֶׁל רֹאשׁ, וְאִנּוּן כְּלָלָא חַדָּא בְּלָא פְּרוּדָא.

אַרְבַּע פָּרְשִׁיִּין דִּתְפִלִּין בְּאַרְבָּעָה בָּתִּים, בְּאִנּוּן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. וּכְמָה דְּאִנּוּן אַרְבָּעָה פָּרְשִׁיִּין בְּאִנּוּן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, אוּף הָכִי כֻּלְּהוּ בִּתְפִלִּין שֶׁל יַד בְּבַיִת אֶחָד. דְּהָא בַּתְּפִלָּה שֶׁל יַד, לֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם, אֶלָּא מַה דְּנַקְטָא מִלְּעֵילָּא. וְרָזָא דָּא (קֹהֶלֶת א, ז): כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם. וּמִגּוֹ דְּנַקְטָא לוֹן מִלְּעֵילָּא, אִקְרֵי תְּפִלָּה, וְאִתְקַדְּשַׁת בִּקְדוּשַׁתְהוֹן אִקְרֵי קְדוּשָׁה. וְאִקְרֵי תְּפִלָּה וּכְדֵין אִקְרֵי מַלְכוּת, מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה.

אַרְבָּעָה פָּרְשִׁיִּין, הָא אוֹקִימְנָא רָזָא דִּלְהוֹן, בְּכַמָּה דּוּכְתֵּי. אֲבָל פָּרָשָׁה קַדְמָאָה, קַדֵּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, דָּא אִיהוּ רָזָא

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

הודפס לזכות

ליאל ז׳אן בן אהובה
וחנה בת לאה מרים הי״ו

אור בן חנה ותהילה בת
אזמרלדה הי״ו

וכל נשמות ישראל הזקוקים להפקד
בדבר ישועה ורחמים שיפקדו בזרע
של קיימא בקרוב, אמן כן יהי רצון!

ולהבדיל לעילוי נשמת:

יהודה ליאון בן יעקב
וקוטה ז״ל

נפ׳ ח״י ניסן תשפ״ו

ת.נ.צ.ב.ה.

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת אמור

ט	יום ראשון	כ"ד לעומר עלות השחר (72 דק') ... 4:44 נץ החמה ..... 5:56 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:27 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:16 סו"ז תפילה ..... 10:23 חצות היום ..... 12:36 שקיעה ..... 7:15 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:28	**ליומד יומי:** **בבלי:** מנחות קה **ירושלמי:** קידושין מב **תוספתא:** יומא ג **נ"ך:** דברי הימים א יב **משניות:** יבמות ו **זהר:** שמות א עמ' קלג-קלד	**26**
י	יום שני	תענית שני קמא, כ"ה לעומר עלות השחר (72 דק') ... 4:43 נץ החמה ..... 5:55 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:26 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:15 סו"ז תפילה ..... 10:22 חצות היום ..... 12:36 שקיעה ..... 7:16 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:29	**ליומד יומי:** **בבלי:** מנחות קו **ירושלמי:** קידושין מג **תוספתא:** יומא ד **נ"ך:** דברי הימים א יג **משניות:** יבמות ז **זהר:** שמות א עמ' קלה-קלו	**27**
יא	יום שלישי	כ"ו לעומר עלות השחר (72 דק') ... 4:42 נץ החמה ..... 5:54 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:25 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:15 סו"ז תפילה ..... 10:22 חצות היום ..... 12:36 שקיעה ..... 7:16 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:29	**ליומד יומי:** **בבלי:** מנחות קז **ירושלמי:** קידושין מד **תוספתא:** סוכה א **נ"ך:** דברי הימים א יד **משניות:** יבמות ח **זהר:** שמות א עמ' קלו-קלח	**28**
יב	יום רביעי	כ"ז לעומר עלות השחר (72 דק') ... 4:41 נץ החמה ..... 5:53 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:25 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:14 סו"ז תפילה ..... 10:21 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:17 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:30	**ליומד יומי:** **בבלי:** מנחות קח **ירושלמי:** קידושין מה **תוספתא:** סוכה ב **נ"ך:** דברי הימים א טו **משניות:** יבמות ט **זהר:** שמות א עמ' קלט-קמ	**29**
יג	יום חמישי	תענית חמישי, כ"ח לעומר עלות השחר (72 דק') ... 4:40 נץ החמה ..... 5:52 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:24 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:14 סו"ז תפילה ..... 10:21 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:18 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:31	**ליומד יומי:** **בבלי:** מנחות קט **ירושלמי:** קידושין מו **תוספתא:** סוכה ג **נ"ך:** דברי הימים א טז **משניות:** יבמות י **זהר:** שמות א עמ' קמא-קמב	**30**
יד	יום ששי הדלקת נרות (40 דק'): 6:39 (20 דק'): 6:59	פסח שני, כ"ט לעומר עלות השחר (72 דק') ... 4:39 נץ החמה ..... 5:51 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:13 סו"ז תפילה ..... 10:20 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:19 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:32	**ליומד יומי:** **בבלי:** מנחות קי **ירושלמי:** קידושין מז **תוספתא:** סוכה ד **נ"ך:** דברי הימים א יז **משניות:** יבמות יא **זהר:** שמות א עמ' קמג-קמד	**1**
טו	שב"ק מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:32	שבת קודש פרשת אמור, ל' לעומר עלות השחר (72 דק') ... 4:38 נץ החמה ..... 5:50 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:13 סו"ז תפילה ..... 10:20 חצות היום ..... 12:35 שקיעה ..... 7:19 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:32	**ליומד יומי:** **בבלי:** חולין ב **ירושלמי:** קידושין מח **תוספתא:** יום טוב (ביצה) א **נ"ך:** דברי הימים א יח **משניות:** יבמות יב **זהר:** שמות א עמ' קמה-קמו	**2**

לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת הָעִנְיָן שֶׁלּוֹ, הַבְּחִינָה שֶׁלּוֹ, הַתַּכְלִית שֶׁלּוֹ, פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכָל אֶחָד צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ אֶת הַנְּקֻדָּה הַשַּׁיֶּכֶת לְלִבּוֹ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים כְּלָל וּכְלָל; אַל תִּתְעָרֵב בְּעִנְיָנִים שֶׁלֹּא שַׁיָּכִים לְךָ!
תִּסְתַּכֵּל אַךְ וְרַק עַל הַנְּקֻדָּה שֶׁלְּךָ! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)